

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

לפני כבוד השופט מרדכי כדורי

מאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד אוהד בורשטיין, אסנת שלזינגר
מרשות התחרות

נגד

נאשמים

1. נסים בובליל (עניינו הסתיים)

2. יוסף גורדון

ע"י ב"כ עוה"ד עינת בן-משה, ערן זך

3. דוד שחף (עניינו הסתיים)

4. אשר גרין (עניינו הסתיים)

5. פולדי פרץ (עניינו הסתיים)

6. התאחדות הקבלנים והבונים בישראל (עניינה הסתיים)

7. פולדמיר בנין (1986) בע"מ (עניינה הסתיים)

8. יואב קן תור

9. קן-התור הנדסה ובנין בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד קרן פסח

10. רועי נגרי

11. טר-ארמה בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד חי הבר

12. אברהם יקואל

13. י.ע.ז. - חברה לבניה ופיתוח בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד ד"ר גלעד וקסלמן

14. יוסף מרדכי קנר

15. קיסר הנדסה ופתוח בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד רינה לוי

16. אופיר אשר

17. אוולון טכנולוגיות בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד אורן גלעדי

18. יוסף נוימן

19. "דיריין" חברה לבנין הנדסה ותשתיות בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד גיל עשת

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

20. הרצל אברהמי (עניינו הסתיים)

21. ה.א.ל. ערד 2000 (1999) קבלנות ויזמות בע"מ (עניינה הסתיים)

22. אליהו קולן

23. מנרב הנדסה ובנין בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד רונית אמיר-יניב

24. אלישי נחום

25. נחום עמוס, קבלן לעבודות בנין ופיתוח בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד אילן בן חמו

26. יוסף שומרוני

27. י. שומרוני - חב' להשקעות ובניה בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד זיו אברמוביץ

28. סימון אוזן

29. אחים אוזן חברה לבניה בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד אהוד ערב

30. זאב מרק (עניינו הסתיים)

31. בוני בנין פיתוח והשקעות (ז.ח.) בע"מ (עניינה הסתיים)

32. עיסאם סלטי

33. אחים סלטי עסאם בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד אלעד רט

גזר דין

גזר דין בעניינם של נאשמים 2 (להלן גם: "גורדון"), 8 (להלן גם: "קן תור"), 9 (להלן גם: "קן-התור" או "חברת קן-התור"), 10 (להלן גם: "נגרי"), 11 (להלן גם: "טר-ארמה"), 12 (להלן גם: "יקואל"), 13 (להלן גם: "י.ע.ז."), 14 (להלן גם: "קנר"), 15 (להלן גם: "קיסר" או "חברת קיסר"), 16 (להלן גם: "אשר"), 17 (להלן גם: "אוולון"), 18 (להלן גם: "נוימן"), 19 (להלן גם: "דיורין"), 22 (להלן גם: "קולן"), 23 (להלן גם: "מנרב הנדסה"), 24 (להלן גם: "נחום"), 25 (להלן גם: "חברת נחום עמוס"), 26 (להלן גם: "שומרוני"), 27 (להלן גם: "חברת שומרוני"), 28 (להלן גם: "אוזן"), 29 (להלן גם: "אחים אוזן" או "חברת אחים אוזן"), 32 (להלן גם: "סלטי") ו-33 (להלן גם: "אחים סלטי" או "חברת סלטי").

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

הכרעת הדין בעניינם של הנאשמים הנ"ל ושל נאשמים 1, 3, 4, ו-6, ניתנה ע"י כב' השופט משה יועד הכהן ביום 13/9/2018 (להלן: "**הכרעת הדין**"). לאחר פרישתו של כב' השופט הכהן לגמלאות עבר התיק לטיפולו של מותב אחר, ובסופו של דבר הועבר העניין לטיפול.

רקע:

1. בהכרעת הדין הורשעו הנאשמים, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות לפי חוק ההגבלים העסקיים תשמ"ח-1988. לאחר שניתנה הכרעת הדין וקודם שנשמעו הטיעונים לעונש, נכנס לתוקפו חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 21) התשע"ט – 2019 (להלן: "**תיקון 21**"). במסגרתו של חוק זה בוצעו שינויים, תיקונים ותוספות לחוק, ושמו שונה לחוק התחרות הכלכלית תשמ"ח-1988 (להלן יכונה החוק הנדון, לשם הנוחות: "**החוק**", "**חוק ההגבלים העסקיים**" או "**חוק התחרות הכלכלית**").

2. אלה העבירות בהן הורשעו הנאשמים:

נאשם 2 הורשע בעבירה של צד להסדר כובל בדרך של קביעת קו פעולה, לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(2), 2(ב)(4), ו-4 לחוק, ובעבירה של צד להסדר כובל בדרך של קביעת קו פעולה מכוח אחריות נושא משרה בתאגיד, לפי סעיף 48 בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(2), 2(ב)(4), ו-4 לחוק.

נאשמים 8, 10, 12, 14, 16, 18, 22, 24, 26, ו-32 הורשעו בעבירה של צד להסדר כובל, לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(2), 2(ב)(4) ו-4 לחוק.

נאשמות 9, 11, 13, 15, 17, 19, 23, 25, 27, ו-33 הורשעו בעבירה של צד להסדר כובל, לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(2), 2(ב)(4) ו-4 לחוק ובצירוף סעיף 23(א)(2) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

3. מעשי העבירה שביצעו הנאשמים פורטו בהרחבה בהכרעת הדין. למרות זאת, לשם הבהרת התמונה, יצוינו הם להלן, גם אם בתמצית בלבד.

4. בחודש פברואר 2008 אישרה ממשלת ישראל תוכנית למיגון דירות ביישובי עוטף עזה. כעבור מספר שבועות פרסם משרד השיכון, באמצעות חברת עמיגור, מכרז "מאגר קבלני מדף לעבודות תכנון וביצוע מרחבים מוגנים דירתיים (ממ"דים) בשדרות וביישובי עוטף עזה". נקבע, כי המכרז יערך בשני שלבים: בשלב הראשון (להלן: "**שלב א'**") יוקם מאגר של קבלני

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

מדף, בו יכללו קבלנים שיבקשו להשתתף בו ויעמידו לצורך כך ערבויות מתאימות. בשלב השני (להלן: **"שלב ב"**) יגישו קבלני המדף הצעות לבניית ממ"דים, ובלבד שהמחיר שיוצע לא יעלה על מחיר תקרה, שיקבע תוך שקלול ההצעות שיוגשו. עוד נקבע, כי אם קבלן לא יציע הצעות בשלב ב', ערבותו תחולט וניתן יהיה למחוק אותו מהמאגר.

5. בין החברות הקבלניות שנבחרו להיכלל במאגר קבלני המדף נכללו נאשמות 7, 9, 11, 13, 15, 21, 23, 25, 27, 29, 31 ו-33 (להלן: **"קבלני המדף"**). נאשמות 17 ו-19 (להלן: **"קבלני המשנה"**) הסכימו עם נאשמות 15 ו-35 (דלויה מרכז הבניה בע"מ, שנמחקה בינתיים מכתב האישום), בהתאמה, כי אם האחרונות יזכו במכרז, ישתתפו קבלני המשנה בביצוע העבודות. נאשמים 5, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 ו-32 היו באותה העת בעלי תפקיד בחברות האמורות (החברות הנ"ל ובעלי התפקיד בהן כונו בהכרעת הדין **"קבלני מכרז עוטף עזה"**, וכן יעשה גם במסגרת גזר הדין).

6. באותם ימים חלה עליה דרמטית במחיר הברזל. התאחדות הקבלנים, נאשמת מס' 6, בחנה אפשרויות להתמודד עם השפעת ההתייקרות על ציבור הקבלנים (שמה של התאחדות הקבלנים שונה בינתיים להתאחדות בוני הארץ. לשם הנוחות היא תיקרא להלן: **"ההתאחדות"** או **"התאחדות הקבלנים"**). נאשם 1, ניסים בובליל (להלן גם: **"בובליל"**), כיהן באותה העת כנשיא התאחדות הקבלנים. גורדון היה מנכ"ל ההתאחדות. נאשם 3, דוד שחף, שימש כסמנכ"ל ההתאחדות וכמנהל אגף תשתיות ובניה חוזית בהתאחדות. נאשם 5, פולדי פרץ, היה חבר הנהלת אגף בניה חוזית וחבר ההנהלה המשותפת לאגף בניה חוזית ואגף תשתיות בהתאחדות (התאחדות הקבלנים ונאשמים 1, 2 ו-3 כונו בהכרעת הדין **"נאשמי ההתאחדות"**, וכך ייעשה גם בגזר הדין).

7. בהכרעת הדין נדונו שלושה אישומים שנכללו בכתב האישום שהוגש על רקע האמור.

א. **בנוגע לאישום הראשון** נקבע, כי במסגרת פעילותה האמורה של התאחדות הקבלנים, היא המליצה לחבריה שלא להגיש הצעות למכרזים ממשלתיים בהם לא ניתן פיצוי בשל עליה במחירי התשומות לבנייה. גורדון פנה בכתב לחברי ההתאחדות, בו פרסם קריאה מטעמו של בובליל, לפיה על הקבלנים "לשקול ולבחון היטב את השתתפותם במכרזים ממשלתיים, בהם לא בא לידי ביטוי פיצוי נאות בגין ההתייקרויות במחירי התשומות, דבר העלול לגרום לחברות נזקים כספיים כבדים, ולעיתים, בלתי הפיכים" (להלן: **"המכתב"**).

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

בנוסף, פורסמה מודעה בעיתונות בחתימת בובליל המופנית אל קבלני הבנייה והתשתית, במסגרתה נקראו הקבלנים שלא לגשת לפרויקטים ולמכרזים בהם לא ניתן פיצוי לעלייה במחירי הברזל בפרט, ולתשומות הבנייה בכלל (להלן: **"המודעה"**). גורדון לקח חלק בפרסום המודעה ואישר את נוסחה ואת פרסומה.

בגין מעשים אלה הורשעו נאשמים 1, 2 ו-6 בעבירה של צד להסדר כובל בדרך של קביעת קו פעולה. נאשם 3 זוכה מאחריות פלילית לעבירה זו שיוחסה לו באישום הראשון.

נאשמי ההתאחדות זוכו ממעשה עבירה נוסף שיוחס להם בכתב האישום - תמיכה בהתארגנות משותפת של קבלני מכרז עוטף עזה, במסגרתה הסכימו שלא לגשת לשלב ב' של המכרז.

ב. **בנוגע לאישום השני** נקבע, כי במהלך סיור קבלנים שנערך במתחמים לגביהם התבקשו הקבלנים להציע הצעות, נטען על ידם שהמכרז אינו כולל התייחסות לעליית מחירי הברזל (להלן: **"סיור הקבלנים"**). בקשה מטעם הקבלנים להתחשב בעליית מחירי הברזל במסגרת המכרז, נדחתה. לאחר מכן נפגשו חלק מקבלני מכרז עוטף עזה במשרדי התאחדות הקבלנים (להלן: **"הפגישה הראשונה"**). בפגישה זו נערך על ידם מכתב בכתב יד (שיכונה להלן: **"מכתב כתב היד"**, כפי שנעשה בהכרעת הדין), שכלל, בין היתר, התייחסות לעליית מחירי הברזל ולהפסדים שעלולים להיגרם בעטייה לקבלנים, ובקשה לפיצוי בגינה. בסופו של המכתב נרשם כי הוחלט על ידי עורכיו שלא להגיש הצעות למכרז.

מכתב כתב היד לא נשלח למשרד השיכון. תחתיו הודפס מכתב שנוסח באופן כמעט זהה, למעט מספר שינויי נוסח, והוא זה שנשלח לעמיגור (להלן: **"המכתב המודפס"**, כפי שכוונה בהכרעת הדין).

בהמשך התקיימה פגישה נוספת של חלק מהקבלנים במשרדי התאחדות הקבלנים. (להלן: **"הפגישה השנייה"**). במהלך הפגישה נוסח מסמך בשם כל קבלני המדף, בו נכתב, בין השאר, כי החברות החתומות עליו מסכימות שהמכרז לוקה בשינויים מהותיים המסכלים את האפשרות לאמוד את היקף העבודה והתמורה, והדבר מונע מהן לגבש הצעה למכרז. בהמשך נכתב: **"לפיכך אין באפשרותנו להגיש הצעה ולפיכך לא נגישה"**. בסופו של המכתב צוינו שמות ארבע עשרה החברות שנכללו במאגר קבלני

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

המדף, ולצד כל אחת מהן נותר מקום ריק לחתימה (להלן: "מסמך החתימות", כפי שכוונה בהכרעת הדין).

בהכרעת הדין נקבע, כי בכל אחת משתי הפגישות התגבש הסדר כובל. עוד נקבע, כי בשתי הפגישות השתתפו נאשמים 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18 ו-19. בפגישה הראשונה בלבד השתתפו נאשמים 24 ו-25 (אם כי נאשמת 25 חתמה גם על מסמך החתימות). בפגישה השנייה בלבד השתתפו נאשמים 14, 15, 22 ו-23. נאשמים 26, 27, 28, 29, 32 ו-33 חתמו על מסמך החתימות, מבלי שהשתתפו בפגישות.

ג. **בנוגע לאישום השלישי** נקבע, כי נאשמים 3, 4 ו-6 המליצו לחלק מחברי התאחדות הקבלנים על קו פעולה לפיו יחברו יחד ויימנעו מלהשתתף במכרזים בעלי מאפיינים מסוימים, על מנת להביא לשינוי בתנאי המכרזים. בהכרעת הדין פורט, כי נאשם 3 פרסם עלון, שנשלח לחברי אגף בניה חוזית בהתאחדות הקבלנים ופורסם באתר ההתאחדות. בעלון נקראו הנמענים לנקוט בדרך של החרמת מכרזים, כפי שנעשה בנוגע למכרז עוטף עזה. נאשם 4 אישר את פרסום העלון ועמד מאחוריו. עוד נקבע, כי בובליל וגורדון אחראים למעשים האמורים באחריות מנהלים, לפי סעיף 48 לחוק.

8. במהלך ניהול התיק התגבשו הסדרי טיעון בין המאשימה לחלק מהנאשמים. הסדרי הטיעון עם נאשמים 5, 7, 20, 21, 30 ו-31 התגבשו קודם למתן הכרעת הדין, וכובדו במלואם על ידי בית המשפט. לאחר מתן הכרעת הדין התגבשו הסכמות לעונש בין המאשימה לנאשמים 1, 3, 4 ו-6. להלן יפורטו העונשים שהוטלו על הנאשמים הנ"ל, באופן כרונולוגי:

א. ביום 18/3/2013 הוטלו על נאשם מס' 5, 60 ימי מאסר בדרך של עבודות שירות, פיצוי למדינת ישראל בסך 60,000 ₪ והתחייבות בסך 250,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים. הסדר זה נגע לחלקו באישום הראשון בלבד.

ב. ביום 1/4/2014 נגזר דינם של נאשמים 30 ו-31 בגין חלקם באישום השני.

נאשם 30 נידון למאסר למשך 30 יום בדרך של עבודות שירות, פיצוי למדינת ישראל בסך 40,000 ₪ והתחייבות בסך 350,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

נאשמת 31 נידונה לפיצוי למדינת ישראל בסך 120,000 ₪ והתחייבות בסך 800,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים.

ג. ביום 19/6/2014 ניתן גזר דין נוסף בעניינו של נאשם 5, הפעם בגין חלקו באישום השני. כמו כן נגזר דינה של החברה אותה ניהל, נאשמת 7, בשל חלקה באישום השני.

נאשם 5 נידון למאסר למשך חודשיים וחצי בדרך של עבודות שירות, פיצוי למדינת ישראל בסך 80,000 ₪ והתחייבות בסך של 250,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים.

נאשמת 7 נידונה לפיצוי למדינת ישראל בסך של 240,000 ₪ ולהתחייבות בסך 800,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים.

ד. ביום 26/5/2016 נגזר דינם של נאשמים 20 ו-21 בשל חלקם באישום השני.

על נאשם 20 הוטלו מאסר למשך חודש וחצי בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 5,000 ₪ ומאסר על תנאי של שלושה חודשים לעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים.

נאשמת 21 נידונה לקנס בסך 130,000 ₪ ולהתחייבות בסך של 200,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק ההגבלים העסקיים.

ה. ביום 1/4/2019 נגזר דינם של נאשמים 3 ו-4 בגין חלקם באישום השלישי, וכן נגזר דינה של נאשמת 6 בשל חלקה באישום הראשון. בהתאם לבקשתם המשותפת של הצדדים, הוטלו על הנאשמים האמורים העונשים הבאים:

נאשם 3 - קנס בסך 30,000 ₪ ומאסר על תנאי של שלושה חודשים למשך שנה לעבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

נאשם 4 - קנס בסך 30,000 ₪ ומאסר על תנאי של שלושה חודשים למשך שנה לעבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

נאשמת 6 - קנס בסך 350,000 ₪ והתחייבות בסך של 200,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק התחרות הכלכלית במשך שנה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ו. ביום 26/5/2019 נגזר דינו של נאשם 1 בנוגע לחלקו באישומים הראשון והשלישי.

בהתאם לבקשתם המשותפת של הצדדים, הוטלו על נאשם 1 שלושה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 60,000 ₪ ומאסר על תנאי של שלושה חודשים למשך שנה לעבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

ראיות לעונש:

ראיות המאשימה:

9. המאשימה הגישה גיליונות רישום פלילי של קן תור, חברת קיסר, סלטי וחברת אחים אוזן. גיליונות אלו מלמדים כי לנאשמים האמורים הרשעות קודמות, בעבירות שאינן ממין העניין. המאשימה הבהירה כי הציגה את עברם של הנאשמים האמורים רק על מנת שלא ייטען כי הם חסרי עבר פלילי ולצורך שאלת ההרשעה.

כמו כן הגישה המאשימה מכתב מאת עו"ד אילן רייזמן, מנהל מחלקה בכיר (רישום קבלנים) בלשכת המשפטית של משרד הבינוי והשיכון. במכתב צוין כי עמדת היועמ"ש למשרד הבינוי והשיכון היא שהרשעה בעבירה לפי חוק התחרות הכלכלית אינה באה בגדרי סעיף 8(א)(2) לחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט-1969, ותקנה 1(א) לתקנות רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות (ערעור מהימנות והתנהגות בניגוד למקובל) תשמ"ט-1988. משמעות הדבר היא שאין בהרשעה כאמור כדי להביא לביטול רישומם של נאשמי קבלני מכרז עוטר עזה בפנקס הקבלנים.

בנוסף הגישה המאשימה דוחות כספיים של חברת אחים סלטי (נאשמת 33) נכון ליום 31/12/2017.

ראיות הנאשם 3, יוסף גורדון:

10. מטעמו של גורדון העידו שני עדים, מר אורי יוגב (להלן: "יוגב") וגב' יעל שטרן גורדון (להלן: "שטרן גורדון").

יוגב נשא בעבר תפקידים בכירים בשירות הציבורי. על פי עדותו, בעת שכיחן בתפקיד ראש אגף התקציבים במשרד האוצר, גורדון עבד באגף התקציבים בתפקיד רכז. בהמשך יוגב קידם את גורדון לתפקיד סגן הממונה. לדבריו, גורדון היה אחד הבולטים מבין חמשת הסגנים שכיחן תחתיו, שימש יד ימינו, סייע והוביל מהלכים כלכליים שנדרשו על רקע המשבר

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

הכלכלי הגדול של האינתיפאדה השנייה ומשבר הנאסד"ק. יוגב העיד, כי היה ברור שגורדון יעזוב את אגף התקציבים לשוק הפרטי, על מנת לשוב לאחד התפקידים הבכירים בממשלה. ואמנם, בשנים 2010 – 2011 גורדון עשוי היה להתמנות לתפקיד מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אולם בשל ההליך המשפטי המתנהל נגדו הדבר נמנע ממנו. לעומתו, ארבעת הסגנים אחרים התקדמו לתפקידי מנכ"לים של משרדים ממשלתיים, או לתפקיד ראש אגף התקציבים במשרד האוצר.

שטרן גורדון היא אשתו של גורדון. על פי עדותה, בתמצית, ההליך המשפטי התנהל במשך מרבית שנות נישואיהם. בזמן שהכירה את גורדון הוא נחשב מטאור, וברור היה שהוא יעלה ויתקדם. אולם, בשל ההליך הפלילי המתנהל נגדו נמנעה ממנו האפשרות לחזור ולכהן בשירות הציבורי. שטרן גורדון פירטה בעדותה קשיים רבים ותחושות קשות שליוו אותה ואת בעלה בשל הגשת כתב האישום ובשל ניהול ההליך המשפטי במשך שנים ארוכות. היא תיארה כי בשל כך נגרמו נזקים לבריאותו של גורדון, לשמחת החיים שלו, ליציבותו התעסוקתית, למצב הכלכלי ולביטחון הכלכלי של המשפחה. שטרן גורדון העידה כי מאז הוגש כתב האישום ליוותה אותם בוושה רבה. הם סבלו ממצבי רוח משתנים, פיתחו תקוות ונחלו אכזבות על פי ההתפתחויות בתיק. לדבריה בעדותה, גורדון לא הרוויח דבר מהעבירות, אותן ביצע בתום לב, בטעות, כ"שהוא בכלל לא הבין שזה משהו לא בסדר שהוא עשה", כלשונה. לטעמה, אין זה מידתי למנוע את קידומו בחיים של אדם צעיר "בגלל איזה מכתב שהוא פעם כתב".

בחקירתה הנגדית מסרה שטרן גורדון כי בעלה עובד כיום כמנהל בחברה קבלנית.

11. בנוסף הציג גורדון ארבעה מסמכים :

א. מכתב מטעמו של עו"ד בני דרייפוס, מנכ"ל משרד השיכון, בו הוא מבקש להקל בעונשו של גורדון ולבטל את הרשעתו, על מנת לאפשר לו לשוב לשירות הציבורי. במכתב מתוארים כישרונותיו הרבים של גורדון, התקדמותו המקצועית המהירה וכוונתו לשוב לשירות הציבורי, שנמנעה בשל כתב האישום שהוגש נגדו. לדברי עו"ד דרייפוס, אין לו ספק שגורדון לא ביקש לבצע כל עבירה. גורדון חפץ לשוב לשירות הציבורי, אך הרשעתו תשמש מכשול משמעותי בוועדת מינויים ותמנע מעו"ד דרייפוס לסייע.

ב. מכתב בחתימת שלושה מחבריו של גורדון, אשר לדבריהם מכירים אותו ואת משפחתו במשך עשרות שנים : אורי ולנר, טל בן חור וצבי בן דוד. במכתב מתוארות תכונותיו הטובות של גורדון, כישרונותיו והליכותיו. לדבריהם, מדובר באדם נקי כפיים, ישר

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ומוסרי. במכתבם הביעו חבריו של גורדון את אמונם שהוא לא עשה דבר כדי לעבור על החוק, ציינו כי נגרמו לו נזקים רבים במהלך ניהול המשפט וביקשו שבית המשפט ידון אותו במידת הרחמים.

ג. מסמך רפואי מיום 6/3/2019, לפיו משנת 2009 גורדון סובל ממתח ניכר שהשפיע לרעה על ערכי הסוכר שלו, עד שבשנת 2016 התעורר צורך להעניק לו טיפול תרופתי, אותו הוא ממשיך לקבל עד היום.

ד. עמוד מתוך סיכומים שהוגשו מטעם גורדון בטרם הכרעת הדין, בו נטען כי הוא שימש דרג שישי בלבד בהתאחדות הקבלנים וכי לא הוענקו לו סמכויות מהותיות.

ראיות הנאשמים 8 – 9, יואב קן תור וחברת קן-התור:

12. קן תור הציג טבלה ובה פירוט של עשרות תרומות כספיות שתרם מחודש ינואר 2017 ועד חודש מארס 2019, בסכום כולל העולה על 380,000 ₪.

ראיות הנאשמים 10 – 11, רועי נגרי וחברת טר-ארמה:

13. נאשמים 10 ו-11 הציגו מכתב מיום 16/1/2019 מטעם חברת Dynasystems Limited, לפיו לנוכח הרשעתם, ובשל כך שהחברה עוסקת באספקה לגופים ביטחוניים בארצות הברית, היא נאלצת להפסיק את ההתקשרות עם נאשמת 11.

כמו כן הוצג מכתב מיום 11/3/2019 מאל"מ ש', מפקד האוגדה בה משמש נגרי בתפקיד פיקודי, לפיו הרשעתו של נגרי עלולה להשפיע על המשך שירותו בתפקידו. בהמשך העיד אל"מ ש' בבית המשפט בדלתיים סגורות. במהלך עדותו התייחס לפעילותו של נגרי וציין כי הוא מניח שהרשעתו תגרום לפגיעה אנושה ביחידתו הצבאית, בהתבסס על כך שכל קצין ביחידתו שהורשע בעבר עזב את היחידה אוטומטית.

בנוסף, הוגשו שני תצהירים שנחתמו על ידי נגרי, הנלווים למסמכי הצעות למכרזים, ובהם מפורטים ההליכים האזרחיים והפליליים התלויים ועומדים נגדו ונגד טר-ארמה.

עוד הוגש מכתב מיום 24/11/2006 שנערך על ידי עו"ד יוסף פנחס כהן, יועץ ראש עיריית שדרות ודובר העירייה, הממוען למנהל הכללי של משרד הבינוי והשיכון, מר אריה בר, שעניינו מיגון יחידות דיור בשדרות.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ראיות הנאשמים 12 – 13, אברהם יקואל וחברת י.ע.ז.:

14. מטעמים של נאשמים 12 ו-13 הוגש אישור רואה חשבון מיום 20/3/2019, לפיו שיעור הכנסותיה של י.ע.ז. מגופים ציבוריים עולה על 90% מכלל הכנסותיה.

כמו כן הוגשה אסופה של אישורים מטעמים של גופים ציבוריים שונים, מהם עולה כי י.ע.ז. ביצעה לשביעות רצונם פרויקטים שונים בהיקפים של מיליוני ש"ח.

עוד הוגשה אסופה של מסמכי מכרזים שונים, בהם נקבע כי בעלי עבר פלילי מנועים או מוגבלים מלהשתתף במכרז.

ראיות הנאשמים 14 – 15, יוסף קנר וחברת קיסר:

15. קנר העיד במסגרת פרשת העונש. לדבריו בעדותו, הוא הקים את חברת קיסר בשנת 1987. הוא אינו מהנדס ואינו בעל תואר אקדמי. למרות זאת, על סמך כישוריו האישיים בלבד, הוענק לחברת קיסר סיווג ג/4, כפי שהתאפשר באותה העת. במשך השנים ביצעה קיסר עבודות רבות בארץ ובחו"ל, וקנר עשה חיל וצבר רכוש. בעקבות שלושה פרויקטים שבוצעו בשנת 2013 בהם נגרמו לקנר הפסדים של מיליוני ש"ח, מצבו הכלכלי הלך והחמיר. בינואר 2017 לקה קנר בלבו, וביוני 2017 פנה לבית המשפט בבקשה להקפאת הליכים, על מנת להבריא את חברת קיסר. לצורך כך העמיד קנר את רכושו הפרטי לטובת הנושים. כיוון שהסיווג של קיסר, כאמור, נסמך על כישוריו האישיים של קנר, לא התאפשר למכור למעלה מ-49% ממניותיה מבלי לבטל את הסיווג שהוענק לה. בשל מצבה הכלכלי והליך ההבראה, אין כיום לקיסר מזכירה ולא חשבונות בנק, למעט חשבון הנאמנות. היקף פעילותה של קיסר קטן מאוד, והכנסותיה מועברים לקופת הנאמנות. קנר כיום חסר כל, מתגורר בשכירות ביחידת מגורים במרתף והסיכוי היחיד לשיקומו הוא זכיה במכרזים של משרד הביטחון, על סמך הסיווג הקבלני של קיסר. לדבריו, אם יפסל מלכהן כדירקטור יבוטל סיווגו הקבלני, ואם יורשע לא יתאפשר לו להשתתף במכרזים של משרד הביטחון.

16. קנר הוסיף ופירט בעדותו כי הוא טייס בתעופה ספורטיבית, ובמסגרת זו תרם לקהילה בהטסה של ילדים חולים, נזקקים או באירועים ציבוריים לכבודם.

קנר ביקש להוסיף ולפרט כי ערך הסכם גב אל גב עם אשר ואוולון, ועתיד היה לקבל עמלה בשיעור 3%. לכן, עדיף היה לו שהמכרז לא יבוטל, אלא שאוולון תבצע עבודות במסגרתו. לדבריו, הוא השתתף בפגישה השנייה לבקשת אשר, אך לא התעניין בתוכנה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

17. כמו כן העיד מטעם נאשמים 14 ו-15 מר עודד וייסמן. לדבריו בעדותו, קנר תרם רבות לילדים בתחום הטיסה הספורטיבית והשתתף בפעילויות ובהדרכה. לאחר שהוא נפל כלכלית, חבריו נחלצו לעזרתו, גם בהיבט הכלכלי.

18. לתמיכה בטענותיהם הציגו הנאשמים ארבע קבוצות של מסמכים:

א. מסמך סיכום מחלה מבית החולים שיבא מיום 11/1/2017, שנערך בעקבות אשפוזו של קנר ביחידה לטיפול נמרץ קרדיולוגי.

ב. מסמכים הנוגעים למצבם הכלכלי של קנר וקיסר. לעניין זה הוגשו: צו לעיכוב הליכים נגד קיסר מיום 2/7/2017, החלטה מיום 19/7/2017 לעיכוב הליכים נגד קנר למשך 60 יום, בה צוין כי עיכוב ההליכים ניתן: **"בשים לב לשיתוף הפעולה של בעל המניות, העובדה כי הסיווג הקבלני של החברה נסמך עליו והצהרתו, כי הוא יעמיד שני נכסי נדל"ן משמעותיים לטובת נושיו",** פרוטוקול מיום 21/5/2018 בדיון בבקשה להסדר נושים שהגיש הנאמן ופסק דין שנ ניתן בו ביום. עוד הוגשו הודעות לפיהן הצעות שקיסר הגישה לביצוע עבודות עבור משרד הביטחון לא זכו במכרז, הסכם שכירות הנוגע לדירת מגוריו של קנר ותלוש השכר שלו במסגרת עבודתו בקיסר.

בנוסף הוגש מכתב מטעם הנאמן להקפאת הליכים והסדר נושים, עו"ד משה תורג'מן, המפרט כי קנר הסכים להקריב את כל נכסיו לצורך הבראתה של קיסר, כי סיווגה הקבלני של קיסר ניתן לה על סמך כישוריו של קנר וכי כיום החברה יצאה לדרך חדשה. לעמדתו, הרשעתו של קנר תביא לביטול הסיווג הקבלני של קיסר, תוריד לטמיון את המאמצים שהושקעו בהבראתה ותותיר את קנר חסר כל וללא עבודה.

ג. תדפיס מתוך תקנון אגף ההנדסה והבינוי במשרד הביטחון, לפיו אחת הסיבות בגין רשאי האגף לזמן קבלן לבירור לפני הוועדה להשעיית קבלנים היא: **"אם בעקבות חקירה פלילית או העמדה לדין פלילי או פסק דין בהליך אזרחי על עובדות שיש בהן לפגום באמינות הקבלן".**

ד. מסמכים המפרטים פעילות התנדבותית רבה של קנר, לטובת עמותות וגופים רבים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ראיות הנאשמים 16 – 17, אופיר אשר וחברת אוולון:

19. המסמכים שהגישו אשר ואוולון כוללים תדפיס של לשכת הוצאה לפועל, לפיו נגד אשר תלויים ועומדים 27 תיקים בסכום חוב כולל העולה על 1.7 מיליון ש"ח, וכתב תביעה בסדר דין מקוצר שהוגש נגדם בתביעה לתשלום חוב בסכום העולה על 3.8 מיליון ש"ח.

ראיות הנאשמים 18 – 19, יוסף נוימן וחברת דיורין:

20. מטעם הנאשמים הוצגו תעודות הוקרה, הצטיינות והערכה על פעולות ענפות של נוימן במהלך השנים.

בנוסף הוגשו דו"חות כספיים לשנים 2015 ו-2016 ואישור רו"ח מיום 22/10/2018, המלמדים כי עד ליום 31/12/2016 צברה דיורין הפסדים בסכום העולה על 2.7 מיליון ש"ח.

עוד הוצגו מסמכים רפואיים הנוגעים לגידול שאובחן אצל בעליה הנוכחיים של חברת דיורין בשנת 2013 ולאירוע שבץ ממנו סבל בשנת 2010.

ראיות נאשמים 22 – 23, אליהו קולן וחברת מנרב הנדסה:

21. הוגשו מכתבי המלצה בעניינו של קולן לפיהם הוא אמין, מסור, מקצועי, ובעל יכולות טובות לתקשורת ולעבודת צוות.

כמו כן הוגשו מכתבי המלצה בעניינה של מנרב הנדסה, המפרטים כי היא פועלת זה כחמישים שנה מבלי שהורשעה בפלילים ותורמת לקהילה. החברה נמנית על חמש חברות הבניה הגדולות בישראל, ובוצעו על ידה פרויקטים רבים שהיקפם גדול ביותר, לשביעות רצונם המלאה של הממליצים.

עוד הוגש מכתב מטעמה של עו"ד מזור מצקביץ', לפיו היא מלווה את חברת מנרב באופן שוטף בנוגע לתחום ההגבלים העסקיים, והמפרט פעולות שנקטה החברה לשם הטמעה של דיני התחרות הכלכלית, תוך עיצוב מנגנון אכיפה פנימי המיושם בחברה ובקבוצה כולה.

ראיות הנאשמים 24 – 25, אלישי נחום וחברת נחום עמוס:

22. הנאשמים הגישו צילום של תעודת רואה החשבון של נחום, תצהיר בדבר אי תאום מכרז שנחתם על ידי מר נחום עמוס ביום 1/10/2018 ותלושי שכר של נחום.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ראיות הנאשמים 26 – 27, יוסף שמרוני וחברת י. שומרוני:

23. הנאשמים בחרו להגיש טבלה שנערכה על ידי המאשימה במסגרת הסיכומים שהגישה, בה מפורט כי מעורבותם מסתכמת בחתימה על מסמך החתימות.

עוד הגישו שומרוני וחברת שומרוני פרסום מטעמה של התאחדות בוני הארץ, הכולל התייחסות לנאשמים ולפועלם.

כמו כן הוגשו תעודות ומכתבי המלצה רבים, המלמדים כי במהלך השנים שומרוני סייע לגופים רבים ותמך בהם. המסמכים נערכו על ידי צה"ל, מועדון מסוים וגופים תורניים שונים.

ראיות נאשמים 28 – 29, שמעון אוזון וחברת אחים אוזון:

24. מטעם הנאשמים הוגש מכתב המלצה, לפיו אוזון ומשפחתו מסייעים רבות לקהילה, ולחברה ולנזקים.

עוד הוגשו שלושה מכתבי שחרור מבית חולים, שנערכו בין השנים 2008 – 2009, הנוגעים לשלושה מקרים בהם אוזון אושפז בבית חולים.

ראיות הנאשמים 32 – 33, עיסאם סלטי וחברת אחים סלטי:

25. הנאשמים הגישו מכתב מטעמו של רואה החשבון של קבוצת האחים סלטי, רו"ח חטיב ג'מיל. רו"ח ג'מיל מפרט במכתבו כי לחברת אחים סלטי סיווג ג'5, וכי היא בעלת כוכבית שמשמעה - קבלן מוכר של משרד הכלכלה. חברת סלטי מעסיקה, יחד עם שתי החברות האחרות בקבוצה, עשרות עובדים והיא נחשבת לאחת החברות הגדולות והיציבות במגזר הערבי. עוד מפרט רו"ח ג'מיל כי הרווח הגולמי של חברת אחים סלטי מעבודות בניית הממ"דים שביצעה במסגרת זכייתה במכרז הסתכם ב 1.7 מיליון ₪. לדבריו, לאחר הפחתת הוצאות הנהלה ותקורה, הפרויקט לא היה רווחי מבחינתה.

רו"ח ג'מיל מוסיף, כי לפי ניסיונו והיכרותו את המשק בישראל, הרשעתה של חברת אחים סלטי תביא לביטול הסיווג הגבוה שלה, וכתוצאה מכך תעמיד אותה בחשש לקריסה ותסכן את פעילותן של החברות הקשורות בקבוצה.

בנוסף הוגשו אישורים מהם עולה, כי חברת אחים סלטי ביצעה את העבודות לבניית הממ"דים בעוטרף עזה לשביעות רצונם של הגורמים הרלבנטיים ביישובים השונים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

הנאשמים הוסיפו והגישו עשרות רבות של צילומים הנוגעים לפרויקטים שונים שבוצעו על ידי חברת סלטי.

תמצית טיעוני המאשימה:

26. המאשימה טענה, כי הנאשמים פגעו במעשיהם בערך התחרות החופשית, שתכליתו להגן על זכויות הצרכן ולהבטיח כי יתאפשר לו לרכוש את המוצר האיכותי ביותר במחיר הזול ביותר. בטיעוניה התייחסה המאשימה למעשי העבירה שבוצעו על ידי כל אחד מהנאשמים, למתחם העונש ההולם למעשיו ולעונש ההולם בעניינו.

27. לטענת המאשימה, אין מקום לבטל את הרשעת הנאשמים או מי מהם. היא ציינה, כי הנאשמים הפרו איסור על הסדר אופקי בן מתחרים, בנסיבות המקימות חזקה חלוטה לקיומו של הסדר כובל. איסור זה, טענה המאשימה, מצוי "בליבת הליבה" כלשונה, של החוק.

המאשימה הדגישה, כי אין תקדים להימנעות מהרשעה בעבירה על חוק ההגבלים העסקיים. היא הפנתה לפסיקה בה נקבע כי על בית המשפט להטביע חותם של פלילות על עבירה זו, ואילו ביטול הרשעה עלול להעביר לציבור מסר מוטעה, לפיו אין בה חומרה מיוחדת. עוד טענה המאשימה, כי עבירות על החוק הינן קשות לגילוי ופוגעות פגיעה רחבה וקשה בציבור. לכן יש להעניק חשיבות מיוחדת ליצירת הרתעה, ונקודת המוצא בעניין היא ענישה הכוללת מאסר בפועל. משכך, לא ניתן לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים.

עוד ציינה המאשימה, כי הימנעות מהרשעתו של תאגיד הינה חריג שבחריג.

המאשימה עמדה על כך שתנאי הכרחי ומצטבר להימנעות מהרשעה הוא קיומו של נזק קונקרטי וממשי שיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, וכי לעניין זה אין די בקשיים שעלולים להיגרם לו במהלך השתתפותו במכרזים בעתיד.

28. לעמדת המאשימה, מתחם העונש ההולם למעשיו של גורדון, כפי שפורטו באישומים הראשון והשלישי, נע בין חודש מאסר בדרך של עבודות שירות לבין חודש מאסר מאחורי סורג ובריח, וקנס שנע בין עשרים אלף ש"ח לבין מאה אלף ש"ח. המאשימה ביקשה להטיל עליו עונש מאסר למשך חודשיים בדרך של עבודות שירות, קנס בסך חמישים אלף ש"ח ומאסר על תנאי.

בנוגע לאישום הראשון הפנתה המאשימה להכרעת הדין בה נקבע, כי קו הפעולה עליו המליצה התאחדות הקבלנים במכתב ובמודעה מצוי בלבו של האיסור, כי יסוד הפגיעה בתחרות הוכח

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

גם ללא החזקות החלטות הקבועות בחוק וכי המכתב והמודעה לא פורסמו כלאחר יד, אלא לאחר שננקטו פעולות מקדימות, ובעקבות החלטות שהתקבלו במסגרת ישיבת חירום מיוחדת שכונסה בהתאחדות הקבלנים.

המאשימה טענה, כי המלצה של איגוד מקצועי על קו פעולה מקטינה את אי הוודאות של המתחרים ועלולה למנוע או להפחית את התחרות, גם מבלי שמתקיים ביניהם הסדר כובל. במיוחד נכון הדבר כאשר ההמלצה על קו הפעולה ניתנת על ידי התאחדות הקבלנים, שהיא התאחדות מכובדת, מוכרת, ותיקה ובעלת השפעה רבה מאוד בשוק.

בהתייחס לחלקו היחסי של גורדון בביצוע העבירות ציינה המאשימה, כי זה נמוך מחלקו של בובליל, שעמד בראש הפירמידה מתוקף תפקידו כנשיא ההתאחדות ושקרא את הקריאה אותה פרסם גורדון. יחד עם זאת הדגישה המאשימה את האמור בהכרעת הדין, כי בובליל וגורדון עמדו בראש הפירמידה הארגונית של התאחדות הקבלנים, וציינה כי גורדון היה שותף לניסוח המודעה, לאישור נוסחה ולפרסומה. בנוסף, גורדון הוא זה שכתב והפיץ את המכתב שנשלח לחברי התאחדות הקבלנים.

המאשימה הפנתה לקביעות העובדתיות בהכרעת הדין, לפיהן גורדון, כמו יתר נאשמי ההתאחדות, היה מודע לחוק, לכך שהמלצה על קו פעולה מהווה עבירה פלילית ולפתרון האפשרי לאישור קו הפעולה על ידי בית הדין להגבלים עסקיים.

בנוגע לאישום השלישי הזכירה המאשימה כי אחריותו של גורדון לעלון שפורסם, שכלל תמיכה במעשה ההתאגדות של קבלני מכרז עוטף עזה כצעד חשוב ומשמעותי, שהיווה קו פעולה אסור, נקבעה מתוקף תפקידו כמנהל ההתאחדות.

לעמדתה של המאשימה, העבירה של אחריות מנהלים בה הורשע גורדון באישום זה לא בוטלה במסגרת תיקון 21, לנוכח הוראת המעבר הקבועה בו.

29. בנוגע לנאשמים מקבוצת נאשמי מכרז עוטף עזה (נאשמים 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 33), הנוגעים לאישום השני, עמדה המאשימה בטיעוניה על כך שעבירת ההסדר הכובל הינה עבירת הליבה של חוק התחרות הכלכלית, וכי היא נועדה למנוע הסדר בין מתחרים, שעלול למנוע את התחרות בשוק. המאשימה הפנתה לקביעות שבהכרעת הדין ובהחלטה מיום 12/1/2014, לפיהן התאגדות מודעת של מתחרים

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

בענף מסוים, שלא לגשת למכרז כדי לכפות על המציע את שינוי התנאים שבו, מונעת תחרות חופשית לגבי אותו מכרז, וככזו היא מהווה הסדר כובל.

לעמדתה של המאשימה, מתקיימות במקרה זה נסיבות המשליכות לחומרה על מידת הפגיעה בערך המוגן. כך, מדובר בתיאום הנוגע למכרז ציבורי בו הרשות, המחויבת לעריכת מכרז, שבויה של ההליך. בנוסף, מדובר במכרז חיוני ביותר, בהיקף כספי גדול, שנועד להציל חיים ולהגן על תושבי יישובי עוטף עזה.

לטענת המאשימה, העבירות לא בוצעו באופן ספונטני, אלא באופן מאורגן ומתוכנן ולאחר תכנון מראש. לעניין זה ציינה, כי מעשי העבירה כללו שתי פגישות בהן נכחו מעורבים רבים, נערכו במסגרתם שיחות טלפון בין נאשמים ונחתמו שני הסדרים כובלים, בדרך של העברת פקסים בין המעורבים.

המאשימה פירטה, כי כתוצאה מביצוע העבירות המכרז בוטל, ונדרש פרסומו של מכרז חדש. בכך נגרם עיכוב בביצוע העבודות, התושבים נותרו חסרי הגנה והמדינה נאלצה לשאת בעלות כלכלית נוספת.

לנוכח האמור סבורה המאשימה, כי מעשי העבירה בהם הורשעו קבלני מכרז עוטף עזה חמורים באופן יחסי למקרים דומים.

לעמדת המאשימה, נקבע בפסיקתו של בית המשפט העליון, כי הענישה הראויה בעבירות של הגבלים עסקיים היא מאסר מאחורי סורג ובריה בתוספת קנס משמעותי. בכך, טענה, יש כדי לייצר מסר הרתעתי חשוב מפני ביצוען של עבירות כאמור, שהינן עבירות חמורות, שהתמריץ הכלכלי לביצוען גדול ושהקושי לגלותן רב.

30. המאשימה טענה, כי יש להבחין בין הנאשמים הכלולים בקבוצת קבלני מכרז עוטף עזה, ולחלקם לשתי קבוצות, כדלהלן:

א. נאשמים 8, 10, 12, 16 ו-18 הם יחידי נאשמים שמעורבותם כללה השתתפות בפגישה הראשונה, השתתפות בפגישה השנייה וחתימה על מכתב כתב היד. נאשמים אלה, למעט נאשם 16, חתמו גם על מסמך החתימות. ביחס אליהם ביקשה המאשימה לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין ארבעה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, לבין ארבעה חודשי מאסר מאחורי סורג ובריה, ומתחם קנס שנע בין 100,000 ₪ לבין

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

150,000 ₪, בכפוף למצבו הכלכלי של כל נאשם. הכול בצירוף מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות").

נאשמות 9, 11, 13, 17 ו-19 הינן החברות בהן כיהנו יחידי הנאשמים הנ"ל כנושאי משרה. ביחס אליהן ביקשה המאשימה לקבוע כי מתחם העונש ההולם הוא קנס, שנע בין 300,000 ₪ לבין 500,000 ₪, בצירוף התחייבות להימנע מעבירה.

ב. נאשמים 14, 22 ו-24, הם יחידי הנאשמים שהשתתפו פגישה אחת בלבד וחתמו על אחד המסמכים בלבד (נאשמים 14 ו-22 על מסמך החתימות, נאשם 24 על מסמך כתב היד). נאשמים 26, 28 ו-32 לא השתתפו בפגישות, אך חתמו על מסמך החתימות. לעמדת המאשימה, מעשיהם חמורים פחות ממעשי הנאשמים בקבוצה הראשונה. לכן ביקשה המאשימה לקבוע, כי מתחם העונש ההולם למעשיהם נע בין שלושה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, לבין שלושה חודשי מאסר בפועל, ומתחם קנס הנע בין 75,000 ₪ לבין 125,000 ₪, הכול בצירוף מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור.

נאשמות 15, 23, 25, 27, 29 ו-33 הינן חברות בהן כיהנו יחידי הנאשמים הנ"ל כנושאי משרה. כולן חתמו על מסמך החתימות, נאשמת 25 חתמה גם על מכתב כתב היד. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם למעשי הנאשמות האמורות הוא קנס, שנע בין 200,000 ₪ לבין 400,000 ₪, בצירוף התחייבות להימנע מעבירה.

31. המאשימה זקפה לזכותם של נאשמי קבלני מכרז עוטף עזה את העובדה שלפי החלטת בית המשפט הם נמחקו מכתב האישום, ולאחר מכן שבו אליו, לפי פסק דינו של בית המשפט העליון.

לטובת כלל הנאשמים זקפה המאשימה את העובדה שביום 17/7/2017 הודיע המותב שדן בתיק כי נבצר ממנו להמשיך ולנהל את התיק, ולאחר מכן, ביום 27/12/2017, הוא שב מנבצרות לצורך כתיבת הכרעת הדין. יחד עם זאת הפנתה המאשימה להכרעת הדין בה נקבע, כי אין מדובר בזוטי דברים וכי הימשכות ההליכים בתיק אינה קיצונית בהתחשב במספרם הרב של הנאשמים, בממדיו הגדולים של התיק, בעשרות הישיבות שהתקיימו, במספרם הרב של העדים, בכמות הראיות הגדולה, בהיקפם העצום של הסיכומים שהוגשו ובנסיבותיו האישיות של המותב.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

בעניינו של נאשם 26 הביאה המאשימה בחשבון את נסיבותיו הרפואיות הלא פשוטות, ואת האמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות, כי לנוכח מצבו הרפואי הוא אינו כשיר לכל עבודה שהיא.

32. המאשימה לא התעלמה בטיעוניה מהסדרי הטיעון שהתגבשו עם נאשמים אחרים בתיק, ואישרה כי יש בהם כדי להשליך על קביעת עונשם של הנאשמים. יחד עם זאת, לעמדתה, יש להתחשב בהם בקביעת העונש בתוך מתחמי הענישה להם טענה, אך לא כדי להשוות בין העונשים שהתבקשו במסגרת הסדרי הטיעון לבין אלה שיוטלו על הנאשמים.

לעניין זה עמדה המאשימה על הקשיים המלווים ניהול של תיק שעניינו כתב אישום המוגש נגד עשרות נאשמים ובו מנויים עדים רבים, ואת המורכבות, הזמן והמשאבים הרבים המלווים אותו. בשל כך הסכימה, לפני שנים ארוכות, להסדרים שיבטאו הקלות של ממש ביחס לעונש הראוי. מאז, טענה, חלה מגמה של החמרה בענישה הנוהגת, ולצורך קביעת העונש יש להביא בחשבון את הענישה הנוהגת כיום.

בהתייחס להסדרי הטיעון הפרטניים טענה המאשימה כדלהלן:

א. הסדרי הטיעון שנערכו עם נאשם 5, שחלקו היחסי בביצוע העבירות הוא הגבוה ביותר, נעשו בשני שלבים.

הסדר הטיעון הראשון נערך בשלב מוקדם מאוד של ההליך, לאחר שנאשם 5, כמו יתר הנאשמים באישום השני, זוכו מהמיוחס להם. לאור זאת, הסדר הטיעון הראשון עמו נערך בנוגע לחלקו באישום הראשון בלבד.

הסדר הטיעון השני נערך לאחר שבית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על זיכוי הנאשמים הנ"ל. מאחר שחלקו היחסי הגבוה של נאשם 5 בביצוע העבירות בא לידי ביטוי במעשיו באישום הראשון, העונש עליו הוסכם באישום השני נעשה מתוך הנחה שחלקו באישום זה שווה לחלקם של הנאשמים האחרים.

ב. הסדר הטיעון עם נאשמים 30 ו-31 התגבש בשלב מאוד ראשוני של התיק. כמו כן, חלקם היחסי של הנאשמים האמורים בביצוע העבירות נמוך מחלקם של המעורבים

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

האחרים. בנוסף, נאשם 30 שיתף פעולה עם הרשויות, מסר ראיות, הודה ונטל אחריות.

ג. הסדר הטיעון עם נאשמים 20 ו-21 התגבש לאחר שהמאשימה שמעה את הערות בית המשפט בנוגע להתמשכות ההליך ומורכבותו. בשל הערות אלה מצאה לנכון לשוב ולהציע לכל הנאשמים את ההצעה שהועלתה על ידה בעבר. אולם, רק נאשמים 20 ו-21 נענו לה. בנוסף, הוכח כי מצבו הכלכלי של נאשם 20 ירוד מאוד, ומצבו הבריאותי סבוך.

33. בשורה התחתונה ביקשה המאשימה להטיל על נאשמי קבלני מכרז עוטף עזה את העונשים הבאים:

קן תור – שישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 120,000 ₪, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
חברת קן-התור – קנס בסך 320,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה.
נגרי - שישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 120,000 ₪, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
טר-ארמה - קנס בסך 320,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה.
יקואל - שישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 120,000 ₪, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
י.ע.ז. - קנס בסך 320,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה.
קנר – חמישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 80,000 ₪, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
חברת קיסר - קנס בסך 220,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה.
אשר - חמישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך עשרות אלפי שקלים בודדים, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
אוולון – קנס בסך עשרות אלפי שקלים בודדים והתחייבות להימנע מעבירה.
נוימן – שישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 120,000 ₪, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
דיוורין – קנס בסך עשרות אלפי שקלים בודדים והתחייבות להימנע מעבירה.
קולן – חמישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 80,000 ₪, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
מנרב הנדסה – קנס בסך 220,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

נחום – חמישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 80,000 ₪, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
חברת נחום עמוס – קנס בסך 220,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה.
שומרוני – קנס בשיעור שיביא לידי ביטוי את היעדרו של עונש מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
חברת שומרוני – קנס בסך 220,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה.
אוזן – חמישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 80,000 ₪, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
חברת אחים אוזן – קנס בסך 220,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה.
סלטי – חמישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, קנס בסך 80,000 ₪, מאסר על תנאי ופסילה מלשמש כדירקטור, לפי סעיף 226 חוק החברות.
חברת סלטי – קנס בסך 220,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה.

תמצית טיעוני הנאשמים:

טיעוני נאשמי ההתאחדות, נאשם 2, יוסף גורדון:

34. עניינם של מרבית נאשמי ההתאחדות הסתיים במסגרת הסדר טיעון קודם להכרעת הדין (נאשם 5), או במסגרת הסכמה לעונש שהתגבשה לאחר מתן הכרעת הדין (נאשמים 1, 3, 4 ו-6). נאשם 2 הוא היחיד מבין נאשמי ההתאחדות שעניינו נותר תלוי ועומד, ובו, כמובן, יתמקד הדיון.

35. סגוריו של גורדון, עוה"ד עינת בן משה וערן זך, ביקשו לבטל את הרשעתו.

36. לעמדת הסגורים, אין מקום להתייחס היום להרשעתו של גורדון באישום השלישי בעבירה לפי סעיף 48 לחוק ההגבלים העסקיים. לטענתם, העבירה בוטלה במסגרת תיקון 21 לחוק. העבירה החדשה שנקבעה תחתיה היא בעלת יסודות אחרים לחלוטין, והיא הוחלה על מעשים שנעשו בעבר. לגורדון לא ניתנה הזדמנות להתגונן מפני העבירה החדשה. לכן, אין נפקות להרשעתו בגינה.

37. לטענתה של עו"ד בן משה, אף שגורדון שימש כמנכ"ל התאחדות הקבלנים, הוא לא נמנה על הדרג הבכיר ביותר בארגון ולא התווה מדיניות, אלא היה סוג של "אאוט סיידר", שהיה אחראי רק על מנגנון העובדים. הסגורית לא התעלמה מכך שטענתה זו לא אומצה בהכרעת הדין, אך טענה, כי גם אם הטענה לא התקבלה בנוגע לאשמה, היא רלבנטית לעניין העונש.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

עוד טענה עו"ד בן משה, כי החלטת התאחדות הקבלנים על פרסום המודעה התקבלה בישיבת חירום של ועדת הנשיאות, שגורדון לא נמנה על חבריה ולא היה לו מעמד בקבלת ההחלטה.

38. הסגורית עמדה על כך שלגורדון לא היה עניין אישי בהמלצה לחברי ההתאחדות, אלא רצון למלא את תפקידו ולהגן על ציבור הקבלנים אותו הוא משרת. בכך שונות נסיבות ביצוע העבירה בה הורשע באופן מהותי מנסיבות רגילות של ביצוע עבירה של הסדר כובל.

הסגורית טענה עוד, כי מידת הפגיעה באינטרס הציבורי שנגרמה מביצוע העבירה היא קלת ערך בלבד. לעניין זה טענה, כי במעשיו של הנאשם לא דבק פגם מוסרי של מעשי מרמה או שחיתות, וכי המלצתה של התאחדות הקבלנים לא נועדה להעשיר את הקבלנים, אלא להגן על חבריה מפני קריסה ופשיטת רגל, ובכך להגן גם על הציבור.

39. עוד עמדה הסגורית על הנזקים שנגרמו לגורדון בשל האירועים בהם הורשע, ששינו את מסלול חייו האישי והמקצועי, על פרק הזמן הארוך באופן חסר תקדים, לטענתה, מאז הוגש כתב האישום בשנת 2010. לדבריה, ההליך הארוך והמסורבל גרם לגורדון עינוי דין בלתי רגיל ונזקים עצומים, כאשר הקריירה שלו נקטעה בגיל 36 ומאז הוא התקשה למצוא עבודה והיה מובטל במשך מספר שנים. לא רק שלנאשם לא היתה יד בהתמשכות ההליכים, אלא שהוא פנה בבקשה להפריד את משפטו, אך זו נדחתה על ידי בית המשפט.

40. עו"ד בן משה הפנתה לעונשים שהוטלו על נאשמי ההתאחדות בהסכמת המאשימה וטענה, כי לאורם עמדתה העונשית של המאשימה בנוגע לגורדון אינה מוסברת.

לטענתה, בובליל, לגביו הסתפקה המאשימה בעונש של שלושה חודשי מאסר בעבודות שירות, היה הדמות החזקה והדומיננטית ביותר בהתאחדות הקבלנים, הוא זה שיזם את הפרסומים והחליט עליהם, והיה קבלן בעצמו.

נאשם 5, שבשל מעשיו באישום הראשון נידון לעונש של שני חודשי מאסר בעבודות שירות, היה הרוח החיה, המוציא והמביא. הוא היה חבר הנשיאות, השתתף לפחות בשתי פגישות של קבלני מכרז עוטף עזה, הביע תמיכה במהלך והמליץ להם לא להגיש הצעות למכרז.

נאשמים 3 ו-4 הורשעו באישום השלישי באחריות אישית, ונדונות למאסר על תנאי וקנס בלבד, בעוד גורדון הורשע באישום זה באחריות מנהלים בלבד.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

41. באת כוחו של גורדון טענה עוד, כי ההחלטה על פרסום המודעה התקבלה ללא תכנון מוקדם, לאור יום וללא תחכום. בכך שונות העבירות שביצע הנאשם מעבירות צווארון לבן קלסיות, ובכך שונה עניינו של גורדון מעניינו של כל מי שהורשע בעבר בביצוע עבירות על החוק.

42. עוד טענה, כי בהכרעת הדין נקבע שמעשי העבירה בהם גורדון הורשע היו בעלי פוטנציאל של נזק, אך הם לא גרמו לנזק בפועל. לא הוכח שמי מהקבלנים ראה את המודעה, ולא שמי מהם פעל על פיה. בנוסף, במקרה זה נערכו המכרזים על ידי המדינה, שמאזן הכוחות נוטה לטובתה ושהיא בעלת מאפיינים של מונופול.

43. לטענת הסנגורית, אם הרשעתו של גורדון לא תבוטל, לא תהיה לו אפשרות לפתח קריירה ציבורית ולא יתאפשר לו להמשיך בתפקידו הנוכחי כמנכ"ל חברה ציבורית. הסנגורית צינה, כי הנאשם אדם נורמטיבי, ללא עבר פלילי, שיתף פעולה עם הרשויות, תרם לחברה, שירת שירות צבאי מלא בצה"ל כקצין בצנחנים והתייצב לשירות מילואים. הנאשם מעד מעידה חד פעמית, בשל חוסר הבנה של המטריה המשפטית, ונטל אחריות למעשיו כמעשים, במובן זה שהוא למד את הלקח ומכבד את הכרעת בית המשפט.

44. לאור כל האמור טענה ההגנה, כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה בהם גורדון הורשע עומד על מאסר על תנאי בלבד, וכי מתקיימות בעניינו נסיבות מיוחדות המצדיקות לבטל את הרשעתו, הגם שמדובר בעבירה על חוק ההגבלים העסקיים.

טיעוני קבלני מכרז עוטף עזה:

45. מאחר שמעשי העבירה שבוצעו על ידי מרבית הנאשמים בקבוצה זו דומים, נטענו מטעמם, מטבע הדברים, טיעונים שחפפו זה לזה. לשם הנוחות והקיצור, יפורטו להלן הטענות שנשמעו מפי מרביתם של הנאשמים, ולאחר מכן הטענות הספציפיות הנוגעות לכל אחד מהם, שנטענו על ידם באופן פרטני.

46. הסנגורים טענו, כי נסיבותיו של ההסדר הכובל, נושא הכרעת הדין, מצויות ברף התחתון ביותר של עבירות ההגבלים העסקיים, וכי אין להשוות בין לבין נסיבותיהם של הסדרים כובלים אחרים שנדונו בפסיקה. לעניין זה טענו, כי הנאשמים לא פעלו מתוך תאוות בצע, על מנת להגדיל את רווחיהם, אלא מתוך תחושת חירום ומצוקה אמיתית, כדי לצמצמם את הפסדיהם, כאשר מחירי הברזל הלכו והאמירו. לטענתם, לאחר שהנאשמים זכו בשלב א' של המכרז, הם היו חייבים להציע הצעות שמחירם המרבי מוגבל. אולם, מחירי הברזל אותה עת עלו פי שלושה. כתוצאה מכך, אם הם היו מבצעים עבודה במחיר שהיה נקוב במכרז, היו

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

נגרמים להם הפסדים, ואם היו נמנעים מלהציע הצעות, היו מחולטות הערבויות שהפקידו. לטענת הנאשמים, הם פנו למשרד השיכון בבקשה לקיים פגישה ולדון בעניין, אך בקשתם נדחתה על הסף. ההסכמות שהתגבשו ביניהם לא נועדו אפוא להעשיר אותם, אלא למנוע את קריסתם.

47. הסנגורים הדגישו, כי העבירות לא בוצעו בנסיבות מחמירות, בשונה ממקרים אחרים שנדונו פסיקה. בנוסף, בשונה מכל מקרה אחר, ההסדר הכובל לא נעשה במחשכים, בהסתר או בהיחבא, אלא שהמכתב המודפס נשלח באופן גלוי וישיר לרשויות. ממילא, טענו, אין תוקף לקביעה לפיה העבירה היתה קשה לגילוי. בנוסף, פעילותם של קבלני עוטף עזה קיבלה רוח גבית מהתאחדות הקבלנים, כתוצאה של המודעות שפרסמה והפגישות שנערכו במשרדיה ובנוכחות נושאי משרה בה. בפגישות היה מעורב היועץ המשפטי של ההתאחדות, עו"ד נתן לרר (להלן: "עו"ד לרר"), אשר על פי ממצאי הכרעת הדין לא הניף דגל שחור בפני הנאשמים. בנסיבות אלה, הנאשמים לא העלו על דעתם שהמהלך שנקט על ידם הוא מהלך פסול.

48. עוד טענו הסנגורים, כי להסדר הכובל לא קדם תכנון מתמשך וכי הוא היה קצר מועד, ממוקד וחד פעמי. בנוסף עמדו הסנגורים על השנים הארוכות שחלפו מאז ביצוע העבירות בשנת 2008 ועד היום, על עינוי הדין שנגרם לנאשמים בשל חלוף הזמן בכלל, ובמיוחד בעקבות הטלטלה ועוגמת הנפש שנגרמו להם לאחר שנמחקו מכתב האישום על פי החלטת בית המשפט מיום 7/6/2012, אולם שבו אליו לאחר שבית המשפט העליון קיבל ביום 10/9/2013 את ערעור המאשימה, וביטל את ההחלטה האמורה. הם ציינו כי לנאשמים לא היתה יד בהתמשכות ההליך, וטענו כי מדיניות הענישה במועד ביצוע העבירות היתה מקלה ביחס למדיניות היום. הסנגורים הפנו לכך שבשל הימנעות הנאשמים מלהגיש הצעות למרכז חולטו הערבויות שהפקידו במסגרתו, בסך 100,000 ₪ כל אחת, וביקשו כי הדבר יובא בחשבון בקביעת שיעורם של הקנסות.

49. הסנגורים טענו עוד, כי חלקו היחסי של נאשם 5 בביצוע העבירות גבוה בהרבה מחלקם של הנאשמים. לטענתם, נאשם 5 השתתף גם בפגישות הקבלנים וגם בפגישות נשיאות ההתאחדות, וככזה היה היחיד מבין משתתפי ישיבת הקבלנים שהיה מודע לחשש של עבירה על החוק, אך לא הוא יידע בכך את הקבלנים. נאשם 5 הוא זה שנטל את המושכות, וגרר אחריו את הקבלנים האחרים. לאור זאת, העונשים שהוטלו עליו בהתאם להסדרי הטיעון שנערכו עמו אמורים לשמש אמת מידה לחומרתו של ההסדר הכובל, לעונש שיש להטיל בגינו ולמיקומו של כל אחד מהנאשמים במתחם העונש ההולם.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

50. לטענת הסנגורים, אם לא תבוטל הרשעתם של הנאשמים, יימנע מהם להשתתף במכרזים ציבוריים, או שיקשה עליהם מאוד לעשות כן. על פי הנטען, בכל מכרז ציבורי נדרש כיום המציע לחתום על תצהיר בנוגע לקיומם של חקירות או כתבי אישום נגדו.

טיעוני נאשמים 8 – 9, יואב קן תור וחברת קן-התור:

51. ב"כ נאשמים 8 ו-9, עו"ד קרן פסח, ציינה כי קן תור בן 64, נשוי, אב לארבעה ילדים וסב לשישה. כל נכדיו נולדו לאחר הגשת כתב האישום נגדו. בעבר הורשע קן תור בביצוע עבירות בניה משנת 2003. ההרשעה התיישנה אך טרם נמחקה. הוא שירת בצה"ל שנים רבות, בשירות סדיר, בקבע ובמילואים, עד ששוחרר בגיל חמישים, בדרגת סגן אלוף ובתפקיד מפקד גדוד. קן תור בוגר לימודי הנדסה אזרחית בטכניון, ובעל תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב. את חברת קן-התור בנה נאשם 8 מאפס. כיום היא מעסיקה מאה עובדים קבועים ובעלת סיווג ג/5.

52. עוד צינה הסנגורית, כי קן תור תורם סכומי כסף נכבדים לארגונים שונים, בתי תמחוי, עמותות המגנות על בעלי חיים, בית כנסת באזור מגוריו ולגופים נוספים הפועלים לשיפור חייהם של בעלי מוגבלויות ונוזקים.

53. עו"ד פסח טענה, כי פעילותו האקטיבית של קן תור הסתכמה בכך שבמהלך סיור הקבלנים הוא ארגן עצומה, בה התבקשה עמיגור להעניק לקבלני המדף פיצוי בגין עליית מחירי הברזל. לאחר מכן נטל נאשם 5 את המושכות והוביל את המהלך. קן תור לא היה מעורב בקבלת ההחלטה הסופית שלא לגשת למכרז ולא היה מעורב בשלב איסוף החתימות על מסמך החתימות.

54. לטענת הסנגורית, קן תור נטל אחריות על מעשיו עוד בחקירתו הראשונה, במובן זה שלא הכחיש את העובדות שיוחסו לו, אלא האמין בלב שלם שבנסיבות הספציפיות לא ביצע עבירה.

55. בדבריו לפני בית המשפט הביע קן תור צער על הטעות שביצע. לדבריו, בזמן אמת לא ידע שמדובר בעבירה על החוק. הוא חזר על הטענות כי בקשת הקבלנים מעמיגור לעדכן את מחירי המכרז בהתחשב בעליית מחירי הברזל נדחתה, טען כי הם ביקשו לנקוט בצעד מחאה ולא להתעשר, והוסיף כי מכרז אחר מכרז הוא נדרש להתייצב לשימוע לפני ועדת המכרזים בשל ההליך הפלילי, ובאחד המכרזים ההצעה שהגיש נפסלה בשל כך.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

טיעוני נאשמים 10 – 11, רועי נגרי וחברת טר-ארמה:

56. ב"כ נאשמים 10 ו-11, עו"ד חי הבר, ביקש לבטל את הרשעתם של נגרי וטר-ארמה, וטען כי אם לא ייעשה כן הם ייפגעו פגיעה קונקרטית ייחודית, שאינה נוגעת לנאשמים האחרים.

57. הסנגור טען, כי העובדות לא היו נתונות במחלוקת. לעמדתו, ניהול המשפט על ידי נגרי וטר-ארמה היה מוצדק ביותר, ונגע בעיקרו למחלוקת משפטית ולשאלות פשוטות ביותר. לא הנאשמים הם שגרמו להתמשכות ההליכים, אלא המאשימה, שהעמיסה עליו ניירת ומסמכים שלא לצורך.

58. לטענת עו"ד הבר, תלונתו של נגרי נגד המכרז לא התמקדה בעליית מחירי הברזל, אלא באפשרות שנתנה במסגרתו לתושבים לבחור במסלול של בניה עצמית. במצב דברים זה נקלעו הנאשמים לחוסר ודאות בנוגע לכמות יחידות הממ"ד שייבנו על ידם, והם היו עלולים להיקלע לקשיים טכניים ממשיים בביצוע בניה במקביל לבניה עצמית. בשל כך שהמכרז נערך באופן דו שלבי, כאשר הקבלנים הוגבלו במחיר המרבי אותו היו רשאים להציע, לא היה באפשרותם להציע במסגרתו הצעות כלכליות.

לאחר שהמכרז בוטל בשל כך שקבלני מכרז עוטף עזה נמנעו מלהגיש הצעות, ולאחר שהמדינה הבינה שהמכרז המקורי היה בעייתי, פורסם על ידה מכרז חדש. במכרז החדש תוקנו הליקויים האמורים, כך שבמסגרתו הקבלנים התחרו ביניהם על מחיר העבודה, ולא על שיעור ההנחה מהמחיר המרבי שנקבע, ולא עמדה במסגרתו אפשרות לבניה עצמית על ידי התושבים.

59. הסנגור ציין כי פעילותו של נגרי הסתכמה בהשתתפות בשתי הישיבות וחתימה על שני המסמכים. הוא לא יזם את התלונות שהעלו הקבלנים במהלך סיור הקבלנים, לא יזם את הפגישה במשרדי ההתאחדות, לא התנדב להשתתף בה, לא כתב ולא הכתיב מסמך כלשהו ולא קיבל על עצמו אחריות לביצוע פעולות נוספות.

60. עו"ד הבר טען, כי במסגרת הכרעת הדין נקבע שיכול להיות שהמדינה כשלה בהתנהלותה, ויכול להיות שהקבלנים סברו שהתאחדות הקבלנים הובילה את המהלך ושמאבקם כשר. למרות זאת, ולמרות הנסיבות הייחודיות ביותר של המקרה, לא עומדת להם טענה של הגנה מן הצדק, לא הגנה של טעות במצב הדברים ולא הגנה בשל ייעוץ משפטי, כיוון שלא עלה בידם לחצות את הרף הגבוה הנדרש להגנות אלה. אולם טענות אלה, כמו טענת האפליה שהעלו הנאשמים, עומדות ברקע ויש לתת עליהן את הדעת במסגרת גזר הדין.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

61. הסנגור הפנה לגזר הדין שניתן בעניינם של נאשמים 5 ו-7 ביום 19/6/2014 על ידי כב' השופט משה יועד הכהן. לעמדתו, בין יתר הנימוקים שנמנו בו כמצדיקים לכבד את הסדר הטיעון, צוינה גם האפליה הבלתי מוצדקת שנקטה המאשימה כלפי הנאשמים אותם בחרה להעמיד לדין, לעומת יחסה הסלחני לאיגוד בתי החולים, שנקט קו פעולה דומה.
62. לעניין הקנס טען הסנגור, כי הסכומים המבוקשים על ידי המאשימה מופרזים, אינם מבוססים ואינם משרתים כל תכלית. לעמדתו, לא הוגשה ראיה להוכחת מידת הנזק שנגרם, ומכל מקום, בניגוד לעבירות כלכליות אחרות, הנאשמים לא התעשרו כתוצאה ממעשיהם.
63. עו"ד הבר טען עוד, כי המדינה השתהתה באספקת מיגון לתושבי שדרות במשך תקופה ארוכה, בעוד ביטול המכרז הביא לדחייה בת כשלושים יום בלבד. ולכן אין מקום לטענתה כי הקבלנים הם שגרמו לעיכוב במיגון התושבים.
64. לטענת עו"ד הבר, על מנת שלבית המשפט תהיה תמונה מלאה ועל מנת לעמוד כראוי על הנזק הקונקרטי שייגרם לנגרי ולטר-ארמה כתוצאה מהרשעתם, מתחייבת הפנייתם לשירות המבחן. לטענתו, נגרי וטר-ארמה נדרשים לעבור סיווג בטחוני לצורך פרויקטים המבוצעים על ידם עבור משרד הביטחון, ושאלת הרשעתם קריטית לעניין זה. יש לדחות, כך טען, את הגישה לפיה אין להימנע מהרשעה בעבירות כלכליות, במיוחד כאשר מדובר בעבירות שבוצעו ללא ניצול מעמד, ללא מרמה ושלא לצורך רווח אישי.
65. נגרי פירט בדבריו לבית המשפט כי הוא בן 43, ללא עבר פלילי, בעל תואר שני בהנדסה מהטכניון ומנהל את טר-ארמה שנים רבות.

נגרי התייחס בטיעונו לתפקיד אותו הוא ממלא בשירות המילואים שלו, וטען כי הרשעתו תגרום לנזק קונקרטי בעניין. עוד ציין נגרי כי בנוסף לענף הבנייה מחזיקה טר-ארמה מפעל בו היא מייצרת מוצרי מיגון בענף הבנייה ומספקת אותם לגורמי חוץ, בין היתר, לצבא האמריקאי. לטענתו, הלך הרוח הוא שלא יתאפשר להם להמשיך ולמכור את המוצרים אם ההרשעה תעמוד בעינה.
- נגרי חזר בטיעונו על הטענות שהעלה סנגורו כלפי המכרז, ובעניין נסיבות ביצוע העבירה על ידו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

טיעוני נאשמים 12 – 13, אברהם יקואל וחברת י.ע.ז.:

66. ב"כ נאשמים 12 ו-13, עו"ד ד"ר אלעד וקסלמן, ביקש לבטל את הרשעתם של יקואל וי.ע.ז..
67. עו"ד וקסלמן ציין, כי יקואל בן 72 וכי אין לו ולא לי.ע.ז. עבר פלילי. לדבריו, יקואל הקים את י.ע.ז. לפני חמישים שנה, בהיותו בן 21. כיום, י.ע.ז. בעלת סיווג ג/5 ומעסיקה חמישים עובדים. למעלה מ-90% מהיקף פעילותה של י.ע.ז. נעשה במסגרת מכרזים ציבוריים, מול רשויות ציבוריות שונות. לטענתו, בשורה ארוכה של מכרזים ציבוריים נקבע תנאי סף בדבר היעדר הרשעות. לאור זאת, טען, אם ההרשעה תעמוד בעינה, י.ע.ז. לא תוכל להשתתף במכרזים, לא יהיה לה קיום ופעילותה תופסק. בנוסף, כתוצאה מכך שאחת החברות המתחרות במכרזים ציבוריים תצא מהשוק, התחרות תיפגע, בניגוד לתכליתו של החוק.
- לחלופין ביקש הסנגור, כי העונש שיוטל לא יהיה חמור ממאסר על תנאי.
68. לטענת עו"ד וקסלמן, מעשי הנאשמים עמדו על הגבול הפלילי. הם פעלו פעולת מחאה, במסגרת חופש הביטוי וחופש העיסוק, לאחר שבמכרז בו השתתפו שונו שני תנאים מהיסוד: מחירי הברזל והאפשרות לבנייה עצמית.
69. הסנגור טען עוד, כי י.ע.ז. אינה חברה בהתאחדות הקבלנים, ולכן לא קיבלה מכתבים שנשלחו על ידי ההתאחדות. יקואל הוזמן על ידי נאשם 5 לפגישה הראשונה, ובמהלכה רשם רק את העמוד הראשון של מסמך כתב היד, שאינו כולל חלק אופרטיבי. בפגישה השנייה נכח יקואל במשך 5 דקות בלבד, ולא חתם על מסמך החתימות, אלא באמצעות מזכירתו, מבלי שקרא אותו.
70. עוד טען הסנגור, כי י.ע.ז. אינה עוסקת בבניית ממ"דים. היא השתתפה במכרז בהסכם גב אל גב עם חברה אחרת שביקשה לבצע עבודות לפי המכרז, אך לא היתה בעלת סיווג מתאים. אולם אותה חברה פשטה את הרגל ולא יכלה לבצע את העבודות. יקואל החליט שהוא בכל מקרה לא יגיש במסגרת המכרז הצעות לעבודות שהוא אינו יודע לבצע. בנסיבות אלה, נכפה על הנאשמים להימנע מלהגיש הצעות במכרז.
71. יקואל הוסיף בדבריו לבית המשפט, כי י.ע.ז. מבצעת עבודה במתקן בטחוני שהכניסה אליו אסורה לבעלי עבר פלילי. לדבריו, אם יורשע לא יתאפשר לו להיכנס לבסיס. כמו כן מבוצעות על ידה עבודות במתקנים אחרים, שהכניסה אליהם מתאפשרת בדוחק רב. אם ההרשעה תעמוד בעינה, תימנע לחלוטין כניסתם של יקואל וי.ע.ז. למתקנים אלה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

יקואל הוסיף, כי חשב שהוא חותם על ייפוי כוח לטיפול בערבות שהפקיד לצורך המכרז, וכי לא ידע מה תוכנו של מסמך החתימות.

טיעוני נאשמים 14 – 15, יוסף קנר וחברת קיסר:

72. ב"כ נאשמים 14 ו-15, עו"ד רינה לוי, ביקשה לבטל את הרשעתם של קנר וחברת קיסר.

73. לדברי עו"ד לוי, קנר קרוב לגיל 70, אינו איש עסקים ואינו בעל רכוש או השכלה, למעט זו שרכש מניסיונו המקצועי. במשך שלושים שנה קנר עבד ביושר, בחריצות ובמסירות ותרם לקהילה. אם הרשעתו תעמוד בעינה, טענה, לא יתאפשר לו להשתתף במכרזים של משרד הביטחון, הוא עלול להפוך לנטל על החברה ובכך ייפגע האינטרס הציבורי.

74. הסנגורית הפנתה לאמור בהכרעת הדין, כי המסר אותו העבירה התאחדות הקבלנים פגע בעצמאות שיקול הדעת של הקבלנים. עוד ציינה, כי קנר שוחרר מהתייצבות לדיונים לאחר תשובתו לאישום והסכמתו הדיונית וכי שמו לא נזכר במסמך האחריות. לטענתה, האינטרס של קנר וחברת קיסר היה שהמכרז יצא אל הפועל, שכן על פי ההסכם בינם ובין אשר ואוולון הם היו זכאים לקבל 3% מהתמורה שתשולם בעדו, ללא תלות ברווח.

75. עוד טענה הסנגורית, כי עניינם של קנר וקיסר הוא חריג, במידה שיש בה להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי צדק.

טיעוני נאשמים 16 – 17, אופיר אשר וחברת אוולון:

76. ב"כ נאשמים 16 ו-17, עו"ד אורן גלעדי, ביקש להטיל על אשר מאסר בדרך של עבודות שירות לתקופה קצרה ביותר, ולהימנע מלהטיל עליו או על אוולון קנס, או להסתפק בקנס נמוך ביותר ולהימנע מלקבוע מאסר חלף הקנס.

77. הסנגור טען כי אשר בן 63, אב לשלושה ילדים, ללא עבר פלילי. הוא עבד לפרנסתו מגיל צעיר. בשל מצבו הכלכלי עובר למכרז, הוא קיווה לזכות במכרז ולשקם את העסק שלו. לאחר שהערבות שהפקיד במסגרת המכרז חולטה בשל אי הגשת הצעה, ולאחר שלא הוגשה על ידו הצעה במסגרת המכרז החדש שפורסם, העסק שלו הלך והדרדר. כיום, אשר ואוולון מצויים בקשיים כלכליים כבדים ביותר. לנוכח מצבו הכלכלי של אשר, אם יוטל עליו קנס ובצדו מאסר חלף הקנס, הוא בוודאות יאלץ לרצות את המאסר.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

78. עו"ד גלעדי ציין, כי ההסדר הכובל נמשך ימים ספורים בלבד, וכי אשר לא היה מיוזמיו והוא אף ניסה למנוע אותו.

79. עו"ד גלעדי מסר, כי אשר לא מסוגל לדבר וכי הוא מבקש למסור את דבריו בכתב. בסופו של דבר, אשר נמנע מלהמציא טיעון בכתב.

טיעוני נאשמים 18 – 19, יוסף נוימן וחברת דיורין:

80. ב"כ נאשמים 18 ו-19, עו"ד גיל עשת, ביקש לבטל את הרשעתו של נוימן ולהטיל עליו צו של"צ, לחלופין להותיר את ההרשעה ולהטיל עליו צו של"צ, ולחלופי חלופין מאסר בדרך של עבודות שירות לתקופה קצרה. על חברת דיורין ביקש עו"ד עשת להטיל קנס סמלי ומתון.

81. עו"ד עשת ציין, כי במועד ביצוע העבירה היה נוימן אחד מבעליה של דיורין. כיום נוימן בן 58, אב לשישה ילדים וסב לאחד עשר נכדים. עברו ללא דופי, הוא עוסק בפעילות ציבורית בהתנדבות, סגן אלוף במילואים המשרת בצה"ל גם כיום בהתנדבות כמפקד גדוד. חיו הבוגרים עברו בגוש קטיף. בעקבות פינוי גוש קטיף נאלצו נוימן ובני משפחתו לעבור לשוב אחר. הוא חווה אפוא בגופו את הסיכונים הביטחוניים באזור עוטף עזה. בעקבות קשיים וחובות אליהם נקלעה דיורין, נוימן העביר את מניותיו בדיורין לבעל המניות הנוסף, מר בר-אילן. כיום נוימן עוסק בתחום הבניה כעצמאי, והרשעה עלולה להקשות על יכולתו להתמודד במכרזים. אם יוטל על נוימן מאסר חלף הקנס, טען, עלול הדבר להביא לכך שהוא יאלץ לרצות מאסר בשל חוסר יכולת לשלמו.

82. עו"ד עשת טען, כי מר בר אילן, הבעלים הנוכחי של דיורין, בן 75, אב לשמונה ילדים וסב לתשעה נכדים. גם הוא תושב גוש קטיף לשעבר, ועוד קודם לכן ממפוני ימית, אשר בבנייתה נטל חלק מרכזי. זה מספר שנים שהוא סובל מבעיות רפואיות שונות. לדיורין הפסדים צבורים של מיליוני ש"ח. בשל מצבה הכלכלי של דיורין ועל מנת להחזיר חובות, מר בר אילן מכר נכסים שהצליח לצבור במהלך השנים. תפקודה הנוכחי של דיורין מינורי בלבד, והרשעתה עלולה לפגוע באפשרויות שלה לעבוד. לדברי עו"ד עשת, הקנס המבוקש על ידי המאשימה הוא דמיוני.

83. לעמדת הסנגור, מעמדם של נוימן ודיורין הוא משני בלבד, שכן הם היו קבלני משנה של חברת דלויה. מעמדם כקבלני משנה לא העניק להם אפשרות להתמודד במכרז. דיורין אינה אלא חברה קטנה, שבעקבות הפינוי מחבל עזה התדלדלו מקורות העבודה שלה והיא נקלעה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

לקשיים כלכליים. פנייתו של נוימן לחברת דלויה נעשתה במטרה לחפש ולבצע עבודה, ולא כדי לפגוע בתחרות.

84. עו"ד עשת הפנה לכך שפרק הזמן במהלכו בוצעה העבירה היה קצר, כאשר בין שתי הפגישות חלפו שלושה ימים בלבד. עוד ציין, כי היועץ המשפטי של התאחדות הקבלנים, שהיה מעורב בהתרחשויות, לא הניף דגל שחור נגד המהלך וכי אין ראיה לכך שהעביר לקבלנים את תשובת עמיגור לפנייתם, לפיה ההתארגנות שלהם אינה מתיישבת עם חוק ההגבלים העסקיים.

85. הסגור טען עוד, כי היחס לעבירות שביצעו הנאשמים לא יכול להיות מנותק מהמגמה בדו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים (דו"ח דורנר), המבטא מגמה של הקלה בענישה, הכרה בחשיבות הליכי השיקום והבנה שמאסר לתקופה קצרה אינו משרת ולעיתים פוגע באינטרס הציבורי.

86. בדבריו לבית המשפט טען מר נוימן, כי תחושתו קשה מכך שהורשע. לדבריו, הוא איש בניין ועובד כפיים, ואינו תואם להגדרה של עברייני צווארון לבן. נוימן פירט, כי מיגן מאות בתים בגוש קטיף, מיגון שעמד במבחן פצצות המרגמה שפגעו באותם בתים. לדבריו, בנסיבות בהן הפגישות התקיימו במשרדי התאחדות הקבלנים, בהשתתפות נציגים של ההתאחדות והיועץ המשפטי שלה, לא עלה על דעתו שמעשיו אסורים. לטענתו, בפגישות השתתף כשומע בלבד, ישב בספסלים האחוריים וחש כבוד גדול בשל כך שהוזמן לשם. עוד טען מר נוימן, כי אחת השאלות הראשונות שהוא נשאל כאשר הוא בא לבקש עבודה היא האם יש לו עבר פלילי. לדבריו, אם הרשעתו לא תבוטל לא יתאפשר לו לפרנס את משפחתו.

87. מר בר אילן נשא דברים בשם חברת דירורין, וביקש התחשבות במצבה של החברה. לדבריו, היה באפשרותו לסגור את החברה בשל החובות בהם היא נתונה. אולם, הוא ביקש לפרוע את חובותיה. כך, הפיצוי שקיבלה דירורין מהמדינה בעקבות פינוייה מגוש קטיף, בסכום של כארבעה מיליון ש"ח, הופנה לתשלום חובות, והוא משלם עדיין אלפי שקלים כל חודש. כמו כן מסר בר אילן פרטים מקורות חייו, הנוגעים לקשיים שליוו אותו במהלך בניית העיר ימית ובניית יישובי גוש קטיף, למוסדות חינוך שהקים ולסיוע שהעניק למאות משפחות.

טיעוני נאשמים 22 – 23, אליהו קולן וחברת מנרב הנדסה:

88. ב"כ נאשמים 22 ו-23, עו"ד רונית אמיר יניב, ביקשה לבטל את הרשעתם של קולן ומנרב הנדסה, ולהטיל על מנרב הנדסה פיצוי בסך של 120,000 – 150,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה למשך שנתיים, ועל קולן של"צ ללא הרשעה והתחייבות להימנע מעבירה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

89. בטיעוניה פירטה הסנגורית, כי מנרב הנדסה הוקמה לפני למעלה מחמישים שנה וכי היא הגדולה מבין החברות שהועמדו לדין בהליך זה, ואחת מחברות הבניה הגדולות ביותר בישראל. מנרב הנדסה היא אחת מחברות רבות הכלולות בקבוצת מנרב. היא מתמודדת במאות מכרזים מדי שנה, ואחת החברות הבודדות המתמודדות במכרזים לביצוע פרויקטים מורכבים ומסובכים, המחייבים חוסן כלכלי רב וניסיון ברמה גבוהה במיוחד. כיום מבצעת מנרב הנדסה את פרויקט התשתיות הגדול ביותר של משרד הביטחון, בו זכתה לתקופה של 25 שנה. בנוסף, הוגשו על ידה הצעות במכרזי ענק, במסגרתם מתמודדות חברות בודדות בלבד. לטענתה, אם יוטלו על מנרב הנדסה העונשים שמבקשת המאשימה, ייתכן שיימנע ממנה להשתתף במכרזים בשל אי עמידה בתנאי סף, צעד שיפגע באופן דרמטי לא רק בה, אלא גם במדינה ובתחרות, ועלול לגרום לחלק גדול מתוך מאות עובדיה לאבד את מקור פרנסתם.
90. עו"ד אמיר יניב הפנתה לטיעונים שהעלתה קודם הכרעת הדין. היא חזרה על הטענה לפיה החלטת מנרב שלא להשתתף בשלב ב' של המכרז התקבלה באופן עצמאי, על ידי ועדת המכרזים שלה, ולא בשל השפעתם של קבלנים אחרים או על מנת לרצותם. כן חזרה על טענתה, כי המכרז עסק בפרויקט זניח מבחינת מנרב הנדסה, שלא היה לה בו עניין. לדבריה, מנרב הנדסה השתתפה במכרז לבקשת קבלן אחר, שלא עמד בתנאי הסף, וחתמה איתו הסכם גב אל גב. בנסיבות אלה, אין זה סביר שהיא תפר את החוק. לטעמה של הסנגורית, גם אם לא היה בטיעונים אלה לסייע בשלב קביעת האשמה, יש להתחשב בהם במסגרת גזר הדין.
91. הסנגורית טענה, כי מנרב הנדסה היתה פחות אקטיבית מהנאשמים האחרים, היא לא יזמה דבר ולא הניעה פעולות. לדבריה, מנרב הנדסה תורמת רבות לקהילה, מקפידה על הוראות החוק ואין לה עבר פלילי. החברה הצהירה, כי אם הרשעתה תבוטל היא תתרום תרומה משמעותית לעמותה באזור הדרום.
92. עו"ד אמיר יניב הדגישה, כי בשנת 2018 החליטה מנרב הנדסה לאמץ תכנית אכיפה פנימית בתחום ההגבלים העסקיים והתחרות. לטענתה, בהתאם לפסיקה ובהתאם לדברי רשות התחרות, יש בכך משום שיקול לקולה.
93. קולן, טענה הסנגורית, שימש מנכ"ל מנרב הנדסה במשך תקופה קצרה מאוד בלבד. מזה כעשר שנים הוא אינו נושא תפקיד בקבוצה. קולן השתתף בפגישה השניה והורה לחשב החברה לחתום על מסמך החתימות. מידת המעורבות שלו באירועים שקדמו לפגישה או בענייני התאחדות לא היתה גבוהה. הוא לא הוביל את המהלך, לא השתתף בסיור הקבלנים ולא היה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

הגורם הדומיננטי בקבלת ההחלטה בחברה. קולן לא פעל מתוך תאוות בצע ולא קיבל תמורה כתוצאה מגיבושו של ההסדר הכובל. לטעמה, כיוון שוועדת המכרזים של מנרב הנדסה היא שהובילה את הטיפול במכרז, יש לראות באחריותו של קולן, לכל היותר, כאחריות מנהלים.

94. עוד טענה הסנגורית כי קולן הוא מלח הארץ. הוא השתחרר מצה"ל בדרגת סגן אלוף, לאחר שתרים תרומה משמעותית ביותר והשתתף במלחמות ובמבצעים מעבר לקווי האויב. לאחר שחרורו שימש קולן יושב ראש עמותה המסייעת לילדים ונוער בסיכון. לאחר שסיים את תפקידו במנרב, קולן לא קיבל תפקיד כמנכ"ל בחברה כלשהי, וכיום הוא איש עסקים פרטי המייצע למושבים וקיבוצים בנושאי התיישבות. קולן מפרנס יחיד של משפחתו וסובל מבעיות בריאות.

טיעוני נאשמים 24 – 25, אלישי נחום וחברת נחום עמוס:

95. ב"כ נאשמים 24 ו-25, עו"ד אילן בן חמו, ביקש לבטל את הרשעתם של נחום וחברת נחום עמוס, ולהטיל על נחום מאסר על תנאי או צו של"צ.

96. הסנגור פירט, כי נחום בן 42, נשוי ואב לשלושה, רואה חשבון בהשכלתו ועברו הפלילי נקי. נחום שירת בצה"ל בצנחנים, בסדיר ובמילואים. הוא מועסק כשכיר בחברת נחום עמוס, בתפקיד שרובו ככולו מבוצע בשטח העבודה.

לדברי הסנגור, נחום מעוניין לממש את הפוטנציאל הגלום בהסמכתו כרואה חשבון, לעבוד בתחום, להשתכר שכר גבוה בהרבה משכרו הנוכחי ולהתקדם בחיים. עד כה נחום חשש לעבוד כרואה חשבון, בשל ההליך הפלילי המתנהל נגדו. לעמדתו, אם הרשעתו של נחום תעמוד בעינה ואם ייקבע שמדובר בעבירה שיש עמה קלון, מועצת רואי חשבון תהיה רשאית להתלות או לבטל רישיונו.

97. עוד פירט עו"ד בן חמו, כי חברת נחום עמוס היא חברה קבלנית משפחתית, העוסקת בתחום הבנייה מזה שלושים שנה והמוכרת כחברה אמינה ונאמנה. מקום מושבה של החברה בשדרות, היא מעסיקה כשמונים עובדים, מרביתם ככולם תושבי שדרות ורובם בעלי משפחות. עיקר עיסוקה של חברת נחום עמוס הוא בבניה והקמה של מבני ציבור עבור רשויות ציבוריות. למיטב הבנתו של הסנגור, אם לא תבוטל הרשעתה ייגזר על החברה גזר דין מוות.

98. עו"ד בן חמו טען, כי חלקם היחסי של נחום וחברת נחום עמוס בביצוע העבירות מצומצם מאוד. הם לא היו היוזמים של ההסדר הכובל ולא עודדו אחרים ליטול בו חלק.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

לדבריו, נחום לא היה מודע לכך שמעשיו עולים לכדי הסדר כובל, הוא לא התכוון להרוויח ולא הרוויח דבר מביצוע העבירה. מעורבותו הסתכמה בכך שכאשר היה בדרכו לביתו קיבל הוראה מאחיו, מנהל החברה, לנסוע לפגישה בהתאחדות הקבלנים. הוא מילא אחר ההוראה, השתתף בפגישה למשך חצי שעה ודיווח על תוכנה.

עוד טען, כי חברת נחום עמוס נמנעה מלהגיש הצעה למכרז לאחר שהגיעה למסקנה שהדבר אינו כלכלי מבחינתה, ולא התכוונה להפיק רווחים על חשבון הציבור. היא השתתפה במכרז החדש, בו תוקנו הליקויים, כך שהובאה בחשבון עליית מחירי הברזל ובוטלה האפשרות לבנייה עצמית. חברת נחום עמוס זכתה במכרז החדש, ובנתה כמעט אלפיים ממ"דים במסגרתו.

99. נחום הביע בדבריו לבית המשפט צער וחרטה על מה שקרה, וטען כי אם היה יודע שהשתתפותו בפגישה תוביל אותו לאן שהובילה, הוא לא היה משתתף בה. לדבריו, הוא לא מנהל בחברה, אלא שכיר בחברה משפחתית. הוא למד והתמחה בראיית חשבון מתוך כוונה לעבוד במקצוע. אולם, בכל פעם שהגיש מועמדות לעבודה, היה עליו לציין שמתנהל נגדו משפט בעבירה שבצדה קלון, ולכן אם יורשע יישלל רישיון ראיית החשבון שלו. לדבריו, הוא לא יוכל לעמוד בעונשים אותם מבקשת המאשימה, נפשית, חברתית וכלכלית. נחום עמוס היא אמנם חברה משפחתית, אולם הוא עובד בה כאקט מחאתי, כאשר מעמדו בחברה נמוך ביחס לאחיו, כנגזרת מגילו היחסי.

טיעוני הנאשמים 26 – 27, יוסף שומרוני וחברת שומרוני:

100. ב"כ נאשמים 26 ו-27, עו"ד זיו אברמוביץ, ביקש לבטל את הרשעת הנאשמים, להטיל עליהם ענישה צופה פני עתיד ולפסול את שומרוני מלכהן כדירקטור בחברות ציבוריות.

101. בטיעוניו תיאר הסנגור כי שומרוני יליד שנת 1943, נשוי, אב לארבעה ילדים וסב ל-16 נכדים. הוא טכנאי בניין בהשכלתו ואין לו עבר פלילי. שומרוני שירת שירות חובה בצה"ל עד לשנת 1964, בחטיבת גולני ובגדוד שריון, והשתתף במלחמת ששת הימים ובמלחמת יום הכיפורים, במסגרת שירות מילואים. מאז שחרורו משירות חובה בשנת 1964 ועד לשנת 1972 עבד שומרוני באגף הנדסה במשרד השיכון כעובד מדינה. משנת 1972 ועד לשנת 1992 עבד כיועץ הנדסי כלכלי לחברות בנייה שונות, ובהמשך ביצע גם עבודות פיתוח במסגרת מכרזים ציבוריים עבור גופים ציבוריים. שומרוני מקפיד גם על פעילות ציבורית ותורם לקהילה בממון ובמעשים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

בשנת 2018 העניקה התאחדות הקבלנים לשומרוני, מוותיקי הקבלנים בארץ, תואר רב קבלן, כאות הוקרה על פועלו רב השנים בתחום.

102. עו"ד אברמוביץ' תיאר, כי שומרוני מחזיק 100% ממניות חברת שומרוני, חברת יחיד אותה הקים בשנת 1993. הוא ניהל את חברת שומרוני עד לשנת 2011, אז עבר הניהול לידי בנו, אלי.

לשומרוני באופן אישי ולחברת שומרוני סיווגים קבלניים גבוהים ביותר. חברת שומרוני ביצעה לאורך השנים פרויקטים ציבוריים בהצלחה מרובה, והיא עוסקת גם בפרויקטים פרטיים ומקיימת מערכות ניהול ובקרת איכות מהמתקדמות בישראל.

103. לדברי הסגור, לא אחת נקבע במכרזים ציבוריים, כי המציעים נדרשים להיות בעלי עבר פלילי נקי, ובמקרים רבים נקבע היעדר עבר פלילי כתנאי סף במכרז. לכן, אם הרשעתה של חברת שומרוני לא תבוטל, היא תיפגע באופן ברור וחד משמעי.

104. עו"ד אברמוביץ' טען, כי חלקו של שומרוני בפרשה נמוך. הוא לא נכח בסיור הקבלנים, לא השתתף באף אחת משתי הפגישות בהתאחדות הקבלנים ולא חתם על מסמך כתב היד. מעורבותו מסתכמת בחתימה על מסמך החתימות, עליו סירב בתחילה לחתום. רק לאחר שהופעלו עליו לחצים מצד גורמים בהתאחדות הקבלנים, כולל באמצעות בנו מוטי, שהיה באותה עת פעיל באחת הוועדות וחבר הנהלה בהתאחדות, הוא התרצה, והיה אחרון החותמים על מסמך החתימות. כך הוא עשה בהחלטה רגעית, ספונטנית וללא תכנון.

105. לעמדת הסגור, הענישה המבוקשת על ידי המאשימה יוצאת דופן בחומרתה, על פי כל קנה מידה. לטענתו, על נאשמים 30 ו-31, שחלקם בביצוע העבירות דומה מאוד לחלקם של שומרוני וחברת שומרוני, הוטלו, על פי הסדר טיעון, עונשים של חודש מאסר אחד בדרך של עבודות שירות, קנס בסך ארבעים אלף ש"ח ופיצוי בסך של 120 אלף ש"ח בלבד. בחירתם של שומרוני וחברת שומרוני לנהל את התיק, טען, אינה מצדיקה להטיל עליהם עונש חמור יותר.

106. בדבריו לבית המשפט טען שומרוני כי לא עשה כל עוול, לא תיאם מחירים ולא חטא, אלא נקט צעד של מחאה, בשל כך שהמכרז היה מתחת לכל ביקורת. לדבריו, הוא מעולם לא ברח מעבודה או מאחריות. הוא מימן את חברת שומרוני בכספו הפרטי אותו הרוויח בעמל של שנים רבות, ואף מכר מנכסיו על מנת לעמוד בהתחייבויותיה. שומרוני טען, כי כמעט בכל

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

מכרז הוא נדרש לחתום על כך שאין לו עבר פלילי. הרשעתו והרשעת חברת שומרוני עלולים להביא למחיקת החברה ולפיטורי עובדיה, שחלקם בגיל הקרוב לגיל הפרישה.

שומרוני הוסיף וטען שמצבו הרפואי אינו מאפשר לו לבצע עבודות שירות.

טיעוני נאשמים 28 – 29, שמעון אוזון וחברת אחים אוזון :

107. ב"כ נאשמים 28 ו-29, עו"ד אהוד ערב, ביקש לבטל את הרשעתם של אוזון וחברת אחים אוזון, ולהטיל עליהם ענישה ברמה הכלכלית.

108. הסנגור פירט כי אוזון בן 67, אב לארבעה ילדים וסב לשישה נכדים. הוא שירת בחיל התותחנים ובמערכות ישראל. למעט עבירת בניה, אין לו הרשעות קודמות. מצבו הרפואי אינו תקין, והוא נזקק לטיפול תרופתי שוטף. את חברת אחים אוזון הוא הקים מאפס, יחד עם שני אחיו. החברה הלכה והתפתחה, והיום היא בעלת סיווג ג/5, מעסיקה עובדים מאזור הדרום, רבים מהם בעלי מוגבלויות. אוזון וחברת אחים אוזון תורמים לקהילה, לבית החולים סורוקה, לבתי כנסת ולישיבות. לטענתו, הרשעת חברת אחים אוזון עלולה להגביל אותה מלהשתתף במכרזים.

109. לטענת הסנגור, עניינם של אוזון וחברת אחים אוזון שונה באופן מהותי מעניינם של כל יתר הנאשמים, בכך שמעשה העבירה שביצעו הסתכם בחתימתו של אוזון על מסמך החתימות. הוא לא השתתף באף אחת משתי הפגישות, לא היה חלק מהשיח בין הקבלנים ולא הוטל עליו תפקיד במסגרת הפעילות לקידום ההסדר הכובל.

110. לדברי עו"ד ערב, החלטתה של חברת אוזון לא להגיש הצעה למכרז ולהפסיד את הערבות שהפקידה התקבלה משיקולים כלכליים, עוד קודם לשלב שבו התעוררו הדברים. לטענתו, אוזון לא התכוון להפיק רווח כספי ממעשיו, אלא חשב שחתימתו על מסמך החתימות נדרשת על מנת לנהל משא ומתן בנוגע לחילוט הערבות הבנקאית.

111. הסנגור הוסיף וטען, כי אוזון ואחים אוזון הם שומרי חוק. מעורבותם בעבירה היתה חד פעמית, והסבירות שהם ישובו ויבצעו מעשה עבירה דומה היא אפסית. אוזון הוא מבכירי הקהילה בבאר שבע ובנתיבות ומסור מאוד לקהילתו. הרשעתו או פסילתו מלכהן כדירקטור יפגעו בדימויו העצמי.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

112. עו"ד ערב טען עוד, כי חלקם של נאשמים 28 ו-29 בניהול התיק היה מצומצם מאוד, אך הם נאלצו להיגרר ולשאת בעלויות משפט כבדות במשך שנים, בשל התמשכות ההליכים בעניינם של נאשמי התאחדות.

טיעוני נאשמים 32 – 33, עיסאם סלטי וחברת סלטי:

113. ב"כ נאשמים 32 ו-33, עו"ד אלעד רט, ביקש להטיל על סלטי מאסר על תנאי וקנס מידתי, ולבטל את הרשעתה של חברת סלטי.

114. עו"ד רט טען, כי מעורבותם של הנאשמים היא משנית ושולית בלבד, שכן בשונה מכל יתר הקבלנים, הם השתתפו בשלב ב' של המכרז וביצעו את העבודות במסגרתו. הם לא השתתפו באף אחת מהפגישות שהתקיימו, לא חתמו על מכתב כתב היד ולא היו מעורבים בגיבוש ההסדר הכובל. מעורבותם הסתכמה בכך שסלטי אישר לאחיו לחתום על מסמך החתימות.

115. הסנגור פירט, כי סלטי בן 52, נשוי ואב לשישה ילדים. הוא מחזיק ב-80% ממניות חברת סלטי, שהוקמה בשנת 1996 ושעוסקת בעיקר בבניה של מוסדות ציבור. כמו כן מחזיק סלטי ב-80% ממניות חברת אחים סלטי הנדסה בע"מ, העוסקת בייצור מבנים יבילים, וברוב המניות של חברה קשורה נוספת, העוסקת בהשכרת משרדים במבנה שבבעלותה. לחברות מחזור שנתי של 35 מיליון ש"ח, והן מעסיקות 50 עובדים שכירים וקבלני משנה רבים.

116. עו"ד רט הוסיף, כי חברת סלטי ידועה כחברה ותיקה ומוכרת, בעלת שם טוב במגזר הציבורי, בעלת סיווג ג/5 ועיקר עיסוקה הוא בתחום המכרזים הציבוריים. אי ביטול הרשעתה יחייב אותה לדווח על ההרשעה בעת שתגיש הצעות למכרזים, ויטיל עליה כתם שיביא במידה גבוהה של וודאות לפגיעה קשה בעבודתה, עד כדי חשש לקריסתה.

117. לעמדתו של הסנגור, לעובדה שסלטי וחברת סלטי הגישו הצעה למכרז יש משקל דרמטי. הם בנו במסגרת המכרז למעלה משבע מאות ממ"דים בארבעה יישובים, וזכו בגין כך לתודה ולהערכה. לטעמו, השתתפותם במכרז מלמדת כי הם התחרטו מיד לאחר שהשתתפו בהסדר הכובל. בנוסף, ביחס אליהם אין תוקף לטענת המאשימה, לפיה ההסדר הכובל גרם לעיכוב בביצוע עבודות המיגון.

118. עו"ד רט טען, כי מתחם העונש ההולם בתיקי הגבלים עסקיים עשוי לנוע בין מאסר על תנאי לבין מאסר בעבודות שירות, ועד כדי מאסר בפועל בתיקים חמורים ביותר. לטענתו, בשל

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

נסיבות המקרה המיוחדות, המתחם מתחיל במאסר מותנה. בנוסף, טען, יש להביא בחשבון את מדיניות הענישה שנהגה בעת ביצוע העבירות, לפני למעלה מעשור, שהיתה מקלה בהרבה.

119. בדבריו לפני בית המשפט טען סלטי, כי טעה בכך שאמר לאחיו לחתום על מסמך החתימות, אך הוסיף וטען שלא ידע על מה הוא חותם. עוד טען, כי העבודות שביצע לפי המכרז נמשכו כשנתיים, במהלכם נורו לעבר האזור טילי קאסם. אין זה הוגן, טען, שהתגובה לכך תהיה העמדתו לדין. הוא חזר וביקש שהרשעתה של חברת אחים סלטי תבוטל, על מנת שיתאפשר לה להמשיך ולעבוד.

דיון ומסקנות:

הפניית הנאשמים לשירות המבחן:

120. זמן קצר קודם המועדים שנקבעו לטיעונים ביקשו נאשמים 8, 9, 10, 11, 26, 28 ו-29 להפנותם לשירות המבחן בטרם גזר הדין. כב' השופטת חנה מרים לומפ, אשר טיפלה בתיק קודם שהועבר לטיפול, קבעה ביום 20/2/2019 כי הבקשות תישקלנה לאחר שיישמעו הטיעונים לעונש. במהלך הטיעונים לעונש עתרו גם נאשמים 2, 14, 16, 18, 22 ו-25 לקבל תסקירים בעיניים.

121. לאחר ששקלתי את הבקשות, לא מצאתי צורך בתסקירים קודם גזר הדין.

122. הסגורים עמדו בטיעוניהם על עברם המפואר של הנאשמים, תרומתם לחברה, החייל שעשו בצבא, בחברה או בכלכלה. כמו כן פירטו הסגורים את מצבם המשפחתי הכלכלי והבריאותי של הנאשמים, ואת הסיבות שהביאו אותם לבצע את העבירות. אני נכון לקבל את הטענות האמורות כפי שהן, ללא צורך בבחינתן על ידי שירות המבחן, כל עוד הן אינן עומדות בסתירה לממצאים העובדתיים שבהכרעת הדין. כך גם אניח, כי כל הנאשמים ניהלו ומנהלים אורח חיים נורמטיבי, כי העבירות שביצעו זרות להם ולאורחותיהם וכי הם אינם זקוקים להתערבות טיפולית באמצעות שירות המבחן לצורך שיקומם. הינה כי כן, כל המידע הרלבנטי אותו רשאי בית המשפט לדרוש משירות המבחן, כמפורט בסעיף 37(א) לחוק העונשין, כבר פורט על ידי באי כוח הנאשמים ומצוי לפניי.

123. הנימוק העיקרי העומד בבסיסן של בקשות הסגורים לקבלת תסקירים הוא עמידה על קיומם של התנאים הנדרשים לצורך ביטול ההרשעה. לטעמי, אין בידי שירות המבחן לתרום תרומה של ממש לעניין זה. הנטל להוכחת קיומו של נזק קונקרטי מוטל על ההגנה. בית המשפט, ולא שירות המבחן, הוא שנדרש להכריע בשאלה האם מתקיים נזק כאמור אם לאו. גם בחינתה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

של השאלה האם בנסיבות ביצוע העבירה ניתן לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים מוטלת על בית המשפט. בנסיבותיו של תיק זה ולנוכח המידע הרב שכבר קיים בתיק, תרומתו האפשרית של שירות המבחן לבחינתה של השאלה נראית שולית בלבד, אם בכלל.

העובדות שיובאו בחשבון:

124. ראוי להבהיר, כי העובדות שישמשו תשתית לגזר הדין הן אלה שנקבעו בהכרעת הדין. במהלך הטיעונים לעונש העלו חלק מהנאשמים טענות עובדתיות שנדחו בהכרעת הדין. טענות אלה לא יובאו בחשבון.

125. כך, בהכרעת הדין נדחתה טענתו של גורדון, לפיה הוא היה דרג שישי בהתאחדות, ללא סמכויות מיוחדות. נקבע בהכרעת הדין, כי גורדון היה גורם בכיר ומנהל פעיל בהתאחדות הקבלנים, החזיק בסמכות כלל אירגונית לכוון את עבודתם ופעולותיהם של עובדי ההתאחדות ובסמכות לאסור על העובדים לפנות לגורמים מסוימים. הוא ובובליל עמדו בראש הפירמידה הארגונית, וניתנו להם אחריות ומשאבים לקבל החלטות ולכוון את פעילות ההתאחדות. גורדון היה מוסמך ליזום או למנוע פרסומים מטעם ההתאחדות, וכן לפנות לנשיא ההתאחדות, כאשר מדיניות מסוימת או החלטות מסוימות היו לדעתו מוטעות (פסקאות 87, 208, 595).

126. טענתו של קן תור, כי הוא לא נמנה על מובילי המהלך, אינה מתיישבת עם הקביעה בהכרעת הדין, לפיה הוא היה אחד הקבלנים הפעילים והבולטים ביותר בישיבה הראשונה, כתב את העמוד השני של מכתב כתב היד ואת טבלת החתימות, ניסח את מסמך האחריות שנועד להבטיח כי מכתב כתב היד ייחתם על ידי קבלני המדף שלא נכחו בפגישה הראשונה, שלח את מכתב כתב היד לחברת בוני בניין ויצר קשר עם גורם בחברת אחים סלטי (פסקה 351).

127. טענת יקואל, לפיה מעשיו עמדו על הגבול הפלילי, אינה עולה בקנה אחד עם הכרעת הדין, בה נקבע כי מעשיו ומעשי י.ע.ז. חצו את הרף הפלילי. טענתו, כי הוא לא ידע מה תוכנו של מסמך החתימות, אלא סבר שהוא חותם על ייפוי כוח לטיפול בערבות שהפקיד לצורך המכרז, נדחתה בהכרעת הדין (פסקאות 378, 380). כך גם נקבע, בניגוד לטענות יקואל בטיעונים לעונש, כי העמוד הראשון של מסמך כתב היד כלל חלק אופרטיבי שנרשם על ידו, גם אם נמחק לאחר מכן (372).

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

128. טענות נחום בדבר מעמדו הזוטר בחברת נחום עמוס וחלקו הנמוך בקבלת ההחלטות הנוגעות להסדר הכובל, לא התקבלו בהכרעת הדין. נקבע, כי נחום הוא חשב בחברה, היה מעורב בהכנת מכרזים, השתתף לעיתים בסיורי קבלנים, עבד מול בנקים ורואי חשבון ועסק בנושאי מכרזים. עוד נקבע, כי הוא טיפל בפרויקט מכרז עוטף עזה יחד עם אחיו גבי, וכי ההחלטות, ובכלל זאת ההחלטה שלא להגיש הצעה במסגרת שלב ב' של המכרז, התקבלו על ידי שניהם יחד (פסקאות 418, 419).

129. בהכרעת הדין נדחתה טענתו של אוזן, לפיה חשב שחתימתו על מסמך החתימות נדרשת על מנת לנהל משא ומתן בנוגע לחילוט הערבות בנקאית. נקבע, כי הוא היה מודע לתוכנו של המסמך, לטיבה הפיזי של התנהגותו ולקיום הנסיבות הרלבנטיות (פסקה 451).

130. גרסתו של סלטי, לפיה לא היה מודע לתוכנו של מסמך החתימות, נדחתה בהכרעת הדין, בה נקבע כי הוא היה מודע לתוכן המסמך (פסקה 464).

העבירות שיובאו בחשבון:

131. כזכור, במהלך הטיעונים לעונש טענו סנגוריו של גורדון כי אין נפקות להרשעתו באישום השלישי בעבירה לפי לסעיף 48 לחוק ההגבלים העסקיים, לנוכח התיקון שבוצע בסעיף זה במסגרת תיקון 21.

132. כידוע, על פי עקרון החוקיות, אין עבירה ואין עונש אלא על-פי חוק שעמד בתוקפו בעת עשיית העבירה. כנגזרת מעיקרון זה, לא יואשם אדם על מעשה שבשעת עשייתו לא נאסר בדין. אולם, אם הנורמה החדשה שנקבעה מקלה ביחס לחוק שהיה בתוקף בשעת מעשה, אזי יש לבחון אותה לגופה. אם החוק החדש ביטל את האיסור, תבוטל האחריות הפלילית בגינו מכל וכול, בהתאם להוראת סעיף 4 לחוק העונשין, לפיה:

"נעברה עבירה ובוטל בחיקוק האיסור עליה - תתבטל האחריות הפלילית לעשייתה; ההליכים שהוחל בהם - יופסקו; ניתן גזר-דין - יופסק ביצועו; ולא יהיו בעתיד עוד תוצאות נובעות מן ההרשעה."

אולם, אם החוק החדש לא ביטל את האיסור, אלא שינה מהגדרתו, מהאחריות לו או מהעונש בגינו, יחולו הוראות סעיף 5 לחוק העונשין לפיו:

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

"(א) נעברה עבירה ובטרם ניתן פסק-דין חלוט לגביה, חל שינוי בנוגע להגדרתה או לאחריות לה, או בנוגע לעונש שנקבע לה, יחול על הענין החיקוק המקל עם העושה; "אחריות לה" - לרבות תחולת סייגים לאחריות הפלילית למעשה.
(ב) הורשע אדם בעבירה בפסק דין חלוט ולאחר מכן נקבע לאותה עבירה בחיקוק עונש, שלפי מידתו או סוגו הוא קל מזה שהוטל עליו - יהיה עונשו העונש המרבי שנקבע בחיקוק, כאילו הוטל מלכתחילה."

133. ביחס לתיקון סעיף 48 לחוק הנ"ל נקבע בהוראת המעבר שבסעיף 55א לחוק התחרות הכלכלית:

"(א) בסעיף זה –
"תיקון מס' 21" – חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 21) (חיזוק האכיפה והקלת נטל האסדרה), התשע"ט-2019;
"יום התחילה" – יום תחילתו של תיקון מס' 21.
(ב) על אף הוראות סעיף 22 לתיקון מס' 21, על עבירה של הסדר כובל לפי סעיף 47(א)(1) שנעברה ערב יום התחילה יחולו הוראות סעיף 47(א) כנוסחו ערב יום התחילה, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות כאמור בסעיף 47א, יחולו הוראות סעיף 47א.
(ג) נעברה ערב יום התחילה עבירה לפי חוק זה, לא יראו – לעניין סעיף 4 לחוק העונשין – את תיקון סעיף 48 בתיקון מס' 21 כביטולו והוא יחול על עבירה כאמור כנוסחו מיום התחילה ואילך."

סעיף 55א(ג) לחוק מורה אפוא מפורשות, כי העבירה הקבועה בסעיף 48 לחוק לא בוטלה במסגרת התיקון, אלא שנוסחו החדש של סעיף החוק יחול על עבירה שנעברה קודם יום התחילה.

134. נראה, כי המסקנה לפיה התיקון לא הביא לביטולה של העבירה בה גורדון הורשע היתה מתקבלת גם אלמלא ההוראה המפורשת שבהוראת המעבר.

במועד הכרעת הדין היה נוסחו של סעיף 48 לחוק כדלהלן:

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

"נעברה עבירה לפי חוק זה בידי חבר-בני-אדם, יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה, באותו חבר-בני-אדם, מנהל פעיל, שותף – למעט שותף מוגבל – או עובד מינהלי בכיר האחראי לאותו תחום, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל אמצעים סבירים להבטחת שמירתו של חוק זה."

נוסחו העדכני של סעיף החוק, בעקבות תיקון 21, הוא:

"(א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי חוק זה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – מאסר שנה והקנס הקבוע ליחיד בשל אותה עבירה.
(ב) נעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.
(ג) בסעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה."

הנה כי כן, סעיף 48 לחוק מבטא, גם לאחר תיקונו, תפיסה של הטלת אחריות פלילית על נושא משרה בתאגיד שלא נקט בפעולות להבטיח את קיומן של הוראות החוק. ברור אפוא שסעיף 48 לחוק בנוסחו החדש אינו מלמד כי חלה תמורה בהשקפתו של המחוקק ביחס לאחריות המנהלים, והוא אינו מבטא תפיסה לפיה בוטלה האחריות הפלילית של נושאי משרה בתאגיד (השוו: רע"פ 8273/13 מדינת ישראל (עיריית תל אביב-יפו) נ' חיימוביץ' 25/12/2014, בפסקה 34).

135. השוואה בין שני הנוסחים הנ"ל מלמדת, כי היסודות העובדתיים של העבירה דומים בכל הנוגע לגורמים הנושאים באחריות פלילית (מנהל פעיל, שותף למעט שותף מוגבל, או האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה). לעומת זאת, בנוסח החדש נקבעה נורמה חדשה ועצמאית של חובת פיקוח. הפרת הנורמה אינה תלויה עוד בכך שהתאגיד עבר עבירה, כפי שהיה לפי הנוסח הקודם, אלא שהפרת הפיקוח, כשהיא לעצמה, מהווה עבירה. בצד זאת, הנוסח החדש מקל בעונש הקבוע לעבירה, שהוגבל לשנה אחת.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

בנסיבות בהן גורדון הורשע באישום השלישי, כאשר בוצעה עבירה על ידי תאגיד ועובדיו, מתקיימת החזקה הקבועה בסעיף 48(ב) בנוסחו החדש, לפיה גורדון הפר את חובת הפיקוח. משלא עלה בידיו של גורדון להוכיח במהלך המשפט כי העבירה נעברה שלא בידעתו ושנקט כל אמצעים סבירים להבטחת שמירתו של החוק, לא נסתרה גם החזקה האמורה.

מסקנת הדברים היא כי לא חל שינוי בנוגע להגדרתה של העבירה או לאחריות לה, באופן שיהיה בו להקל באחריותו של גורדון (להבדיל משינוי בחומרת העונש). ואמנם, לא נטען על ידי הסנגורים כי חל שינוי כאמור, אלא כי הנוסח החדש "קצת לא ברור" וטרם זכה לפרשנות.

136. אני דוחה אפוא את טענת ההגנה לפיה אין רלבנטיות להרשעתו של גורדון באישום השלישי.

האם ניתן לבטל את הרשעת הנאשמים:

137. כלל הוא, כי משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם. רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה, ניתן להימנע ממנה (ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל 21/8/1985). בהלכה הפסוקה נקבע כי בית המשפט רשאי להימנע מלהרשיע נאשם בכפוף להתקיימותם של שני תנאים מצטברים. תנאי ראשון הוא, כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. תנאי שני הוא, כי סוג העבירה מאפשר לוותר באותו מקרה מסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נב(3) 337, 342). עוד נקבע, כי על ההגנה להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי העלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, וכי אין די באפשרויות תיאורטיות, לפיהן עלול להיגרם לו נזק כלשהו בעתיד (רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל 1/1/2013; ע"פ 8528/12 צפורה נ' מדינת ישראל 3/3/2013). גם ודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי אינה מצדיקה הימנעות מהרשעה (רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל 10/11/2014).

138. כפי שיפורט להלן, לא הוכח כי למי מהנאשמים ייגרם נזק קונקרטי כתוצאה מהרשעתו. אכן, יהיה בהרשעה כדי להכביד על הנאשמים, וסביר שיגרמו להם כתוצאה ממנה נזקים שונים. ברם, אין מדובר אלא בהכבדה ובנזקים מסוג זה בהם נושאים מרביתם של המורשעים בפלילים, והם אינם ייחודיים לנאשמים בהליך זה.

קיומו של נזק קונקרטי:

139. כפי שפירטו העדים מטעמו של גורדון בפרשת העונש, גורדון ניזוק כתוצאה מביצוע העבירה. הקריירה שלו, שנסקה בתחילת הדרך, נבלמה באחת עם פרוץ הפרשה. שאיפתו לפתח קריירה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ולשאת בתפקיד בכיר בשירות הציבורי לא התממשה עד כה, ובמשך תקופה ממושכת הוא לא עבד. אולם, העובדה שמזה כשלוש שנים הוא מכהן כמנכ"ל של חברה ציבורית, על אף הרשתות מיום 13/9/2018, מלמדת כי ההרשעה אינה מונעת ממנו לעבוד, להתפרנס, לפרנס את משפחתו ואף לשאת בתפקיד בכיר מחוץ לשירות הציבורי. טענתו של גורדון, לפיה יימנע ממנו להמשיך בתפקידו הנוכחי אם הרשתות לא תבוטל, לא הוכחה. אין מדובר אפוא בפגיעה קונקרטית המצדיקה לבטל את ההרשעה.

140. טענתם המרכזית של הנאשמים מקבוצת קבלני מכרז עוטף עזה היא, כי אם הרשתות לא תבוטל, יימנע מהם להשתתף במכרזים ציבוריים. רק חלק מהנאשמים הגישו מסמכים לתמיכה בטענתם האמורה. נאשמים אלה הציגו דוגמאות של מכרזים, תצהירים ותקנון של אגף בינוי. ברם, בחינתם של המסמכים האמורים לגופם מלמדת, כי הרשעה, כשהיא לעצמה, אינה עילה לפסילתו של מציע במכרז, אלא במקרים בודדים ויוצאי דופן.

כפי שעולה מהמסמכים שהוגשו, על פי רוב, על המציעים לדווח על הרשתות. במקרים אלה, שיקול הדעת ביחס לנפקותה של ההרשעה על התאמתו של המציע לביצוע העבודות שבמכרז, נתון לוועדת המכרזים. שיקוליה של הוועדה שונים משיקוליו של בית המשפט בבואו להחליט בדבר הרשעת נאשם או הימנעות מהרשתות (השוו: רע"פ 654/13 אבו בכר נ' מדינת ישראל 26/2/2013; ע"פ 3829/12 מדינת ישראל נ' סירוטניקוב 17/7/2012).

אני סבור כי גם באותם מקרים יוצאי דופן, בהם היעדר כל הרשעה קודמת נקבע כתנאי סף במכרז ציבורי, אין זה ברור מאליו כי מדובר בתנאי לגיטימי, אלא אם כן כמובן מדובר בהרשעה בעבירה שהיא רלבנטית לסוגיית כשירותו של המציע למכרז הקונקרטי (השוו: ע"א 8189/11 דיין נ' מפעל הפיס 21/2/2013).

141. הדברים שמסר קן תור בטיעוניו, כי בשל ההליך הפלילי הוא נדרש להתייצב לשימועים, תואמים את המסקנה האמורה, לפיה ההרשעה אינה מביאה באחת לפסילת ההצעה, אלא נתונה לשיקול דעתה של ועדת המכרזים. טענתו של קן תור כי אחת ההצעות שהגיש נפסלה בשל ההליך הפלילי המתנהל נגדו, לא הוכחה. בנוסף, לא הובהר מה היה מהותו של המכרז ולא ניתן לעמוד על הקשר בין העבירה בה קן תור הורשע לבין נושא המכרז. מכל מקום, מדובר בפסילה של הצעה אחת בלבד, ולא בפסילה גורפת מלהשתתף במכרזים.

142. נגרי הציג מסמכים משלושה סוגים:

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

א. מכתב מיום 16/1/2019 מטעם חברת Dynasystems Limited, לפיו לנוכח הרשעתם של הנאשמים ובשל כך שהחברה עוסקת באספקה לגופים ביטחוניים בארצות הברית, היא נאלצת להפסיק את ההתקשרות עם חברת טרפרו בע"מ/טר-ארמה בע"מ.

כזכור, בטיעוניו לפני בית המשפט אמר נגרי, כי בנוסף לפעילותה בענף הבניה, טר-ארמה מחזיקה במפעל בו היא מייצרת מוצרי מיגון בענף הבניה. במכתב האמור נרשם כי הוא נערך בהמשך למכתב מיום 29/2/2012. המכתב מיום 29/2/2012 הני"ל ממוען לחברת Terapro Ltd. לא ברור אפוא במידה מספקת מדוע הרשעתה של טר-ארמה אמורה להשליך על פעילותה של חברת Terapro. מכל מקום, גם אם כך הדבר, מדובר בהפסקה של התקשרות אחת בלבד, שהיקפה הכלכלי לא הובהר.

ב. תצהירים מטעמו של נגרי, בהם מפורטים ההליכים האזרחיים והפלייליים התלויים ועומדים נגדו ונגד טר-ארמה.

התצהירים מלמדים באופן ברור, כי ההליך הפליילי לא מנע את השתתפותם של נגרי וטר-ארמה במכרזים, אלא שהם נדרשו להביא את דבר ההליכים הפלייליים לידיעתה של ועדת המכרזים.

ג. מכתב ועדות בעל-פה מטעמו של אל"מ ש', בדבר פגיעה האנושה שתיגרם ליחידתו הצבאית של נגרי כתוצאה מהרשעתו.

דבריו של אל"מ ש' אינם עילה לביטול ההרשעה. ראשית, אין מדובר בפגיעה קשה בנאשם. פגיעה בצה"ל לא הוכרה כעילה לביטול ההרשעה. שנית, עמדת הצבא תמוהה. גורמי הצבא, ולא בית המשפט, הם אלו שבסמכותם להכריע בסוגיית המשך שירותו של נגרי ביחידתו. גורמים אלה חופשיים לקבל את החלטתם במנותק משאלת ההרשעה. אין לצפות מבית המשפט להכריע בסוגיית ההרשעה משיקולים זרים לעניין, ולהתאים עצמו לנוקשות בירוקרטית, ככל שזו קיימת (השוו: רע"פ 5504/08 פלוני נ' מדינת ישראל 27/7/2008; רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל 24/4/2014).

143. יקואל הגיש אסופה של מסמכי מכרז, כדלהלן:

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

א. מכרז מס' 16/18 מטעם חלד חברה ממשלתית עירונית לשיקום דיור ופיתוח בע"מ. בין תנאי הסף של המכרז נקבע, כי על המציע להמציא: **"הצהרה כי הקבלן/או נושא המשרה בו (במקרה של תאגיד) לא הורשע בשנה האחרונה בפסק דין חלוט על עבירות על דיני איכות הסביבה וכי לא מתקיימים או התקיימו בשנה האחרונה הליכי אכיפה משפטיים כנגד הקבלן או נושא משרה בו (במקרה של תאגיד) בגין עבירות כאמור (נספח יד)"** (כך במקור).

על פי נוסחו של נספח יד', המציע נדרש להצהיר: **"א... כי המציע ו/או מי ממנהליו ו/או מי ממורשי החתימה שלו לא הורשעו בעבירה פלילית שיש עמה קלון או בעבירה פלילית הכרוכה באלימות או בעבירות מירמה וזאת בעשר (10) השנים שקדמו להכנתו של תצהיר זה ...** **ג. המציע או נושא משרה במקרה של תאגיד לא הורשע בשנה האחרונה בפסק דין חלוט על עבירות של דיני איכות הסביבה וכי לא מתקיימים או התקיימו בשנה האחרונה הליכי אכיפה משפטיים כנגד המציע או נושא משרה במקרה של תאגיד בגין עבירות כאמור."** (כך במקור)

חוסר ההתאמה בין ההוראה שבתנאי הסף לנוסח הנספח ברור ובולט. בפרק תנאי הסף נקבע, כי נדרשת הצהרה בדבר היעדר הליכים לפי דיני איכות הסביבה בלבד, ובמהלך השנה האחרונה בלבד. לעומת זאת, בנספח יד' נכללת הצהרה נוספת, הנוגעת לסוגים נוספים של עבירות, במהלך עשר השנים האחרונות.

המסקנה המתבקשת היא, כי תנאי הסף מונעים רק ממי שהורשע בעבירה על דיני איכות הסביבה במהלך השנה האחרונה להשתתף במכרז. יש להניח אפוא כי העבירות האחרות המפורטות בנספח יד' נתונות לשיקול דעתה של ועדת המכרזים, אשר יהיה עליה לשקול ולהכריע האם מדובר בעבירה שיש עימה קלון, ואם כן, האם היא מצדיקה את פסילת ההצעה.

ב. מכרז מס' 12/5074/09/18 מטעם חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ. בתנאי הסף נקבע כי המכרז מיועד למציע שלא הורשע ב**"עבירה פלילית המהווה עוון או חמור מכך, או עבירה פלילית שנגזר בעטיה עונש מאסר של שנה אחת (1) או יותר ואשר פסק הדין בגינה ניתן במהלך שבע (7) השנים האחרונות עובר למועד האחרון להגשת הצעות"** (סעיפים 2.15 ו-4.3).

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

על פני הדברים, קיים כשל לוגי בהוראה זו, שכן אין מדובר בשני תנאים חלופיים. הרי כל מי שנגזר עליו עונש מאסר לתקופה של שנה או יותר, לא הורשע אלא בעבירה מסוג עוון או פשע. מכל מקום, זהו המכרז היחיד שהוצג, במסגרתו יימנע מהנאשמים להשתתף.

ג. מכרז מסגרת מס' 01/2018 של תאגיד המים והביוב מי גבעתיים בע"מ. בין תנאי הסף נקבע כי מציע או בעל שליטה בו שהורשע, בין היתר, בעבירה של הגבלים עסקיים, אינו רשאי להגיש הצעה, **"אלא אם כן פנה בבקשה מנומקת בכתב למזמין 14 ימים לפחות לפני המועד להגשת הצעות תוך פירוט כל פרטי המקרה/ים, ויבקש לאפשר לו לגשת למכרז, והמזמין אישר את בקשתו"** (סעיף 2.6).

המכרז האמור אינו מונע אפוא השתתפותו של מציע שהורשע בעבירה על דיני התחרות הכלכלית, אלא שהשתתפותו נתונה לשיקול דעתו של המזמין.

ד. מכרז פומבי מס' 103/2018 מטעם המועצה האזורית חוף השרון. נקבע, כי בין יתר המסמכים אותם נדרש מציע להגיש, עליו לצרף תצהיר בדבר היעדר הרשעות פליליות, בהתאם לנוסח הקבוע בנספח (סעיף 4.5). על פי הנוסח שבנספח למכרז (נספח ב'), על המציע להצהיר שלא הורשע: **"בעבירות לפי חוק מס קניה (סחורות ושירותים), התשי"ב-1952; פקודת מס הכנסה; פקודת המכס; חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975; חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978; סעיפים 290 עד 297, 383 עד 393 ו-414 עד 438 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, למעט הרשעות שנמחקו או התיישנו..."** בהמשך, על המציע לפרט עבירות בהן הורשע.

גם במכרז זה, הרשעה בעבירה על דיני ההגבלים העסקיים אינה מונעת השתתפות במכרז, אלא נתונה לשיקול דעתה של ועדת המכרזים.

144. יצוין כי יקואל וי.ע.ז. לא הציגו אסמכתא לתמיכה בטענתם לפיה הרשעתם תימנע מהם כניסה לאתרי עבודה שונים, אף שלדבריהם במהלך הטיעונים לעונש, באפשרותם לעשות כן.

145. מטעמו של קנר הוגשו שני מסמכים:

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

א. תדפיס מתוך תקנון אגף ההנדסה והבינוי במשרד הביטחון. בתקנון נקבע כי הליך פלילי עלול לשמש נימוק לזימון הקבלן לבירור לפני הוועדה להשעיית קבלנים "אם עלו עובדות שיש בהן לפגום באמינות הקבלן" (סעיף 6(א)(5)).

ברור אפוא כי הרשעה אינה מביאה לתוצאה אוטומטית של השעיית הקבלן. רק בנסיבות בהן ההרשעה מעלה אפשרות של פגם באמינות הקבלן, הוא עלול להיות מוזמן לבירור. גם במקרה זה, עניינו נתון לשיקול דעתה של הוועדה להשעיית קבלנים.

ב. מכתב מטעם הנאמן להקפאת הליכים והסדר נושים, עו"ד משה תורג'מן, בו הוא מציין כי הרשעתו של קנר תביא למחיקת הסיווג הקבלני של קיסר, תוריד לטמיון את המאמצים שהושקעו בהבראתה ותותיר את קנר חסר כל וללא עבודה. מבלי להמעיט בחשיבות דבריו של הנאמן, אין די בהם כדי להוכיח כי אלו יהיו תוצאותיה של ההרשעה, שכן הנאמן לא פירט על מה מבוססים דבריו. לא למותר לציין כי המאשימה הגישה מכתב מטעם לשכת היועץ המשפטי במשרד הבינוי והשיכון, לפיו עמדתה היא כי אין בהרשעת הנאשמים בהליך זה כדי להביא לביטול רישומם בפנקס הקבלנים.

146. טענתו של נחום, כי הרשעתו תביא באחת לשלילת רישיון רואה החשבון שלו, אינה עולה בקנה אחד עם הוראות החוק. בסעיף 12 לחוק רואי חשבון תשט"ו-1955 נקבע, כי רואה חשבון ש"הורשע בפסק דין סופי, בין בישראל ובין מחוץ לישראל, בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לעסוק בראיית חשבון", עבר עבירת משמעת. בסעיף 12ט לחוק האמור נקבע:

"מצאה ועדת המשמעת כי הנקבל עבר עבירת משמעת, רשאית היא לנקוט נגדו אחד או יותר מהאמצעים האלה (בחוק זה – אמצעי משמעת):
(1) התראה;
(2) נזיפה;
(3) קנס בסכום שלא יעלה על הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין;
(4) התליית רישיון לתקופה קצובה שלא תעלה על חמש שנים;
(5) ביטול הרישיון."

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ברור אפוא ששלילת רישיון רואה החשבון של נחום אינה תוצאה המתחייבת מהרשעתו. בשלב ראשון, על ועדת המשמעת להכריע בשאלה האם העבירה בה הורשע היא מסוג העבירות המהוות הפרת משמעת. גם אם הוועדה תמצא שהתשובה לכך חיובית, עומדים לרשותה אמצעי משמעת אחרים, והיא אינה מחויבת לשלול את רישיונו של נחום.

147. מכתבו של רו"ח ג'מיל שהוגש על ידי סלטי אינו מהווה ראיה מספיקה לכך שייגרם לו ולחברת אחים סלטי נזק קונקרטי. מבלי להמעיט בערכם של ניסיונו של רו"ח ג'מיל והיכרותו את המשק הישראלי, דומה כי אין בהם די על מנת לבסס הנחה בדבר קיומו של נזק קונקרטי, לנוכח המסקנה העולה מבחינת מסמכי המכרזים שהוגשו, כמפורט לעיל.

148. אף כי בהיעדר נזק קונקרטי מתייטר הצורך לבחון האם ניתן לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, נבחן להלן גם את השאלה האמורה, למעלה מן הצורך ועל מנת שלא להותיר אבן לא הפוכה.

פגיעה בשיקולי הענישה האחרים:

149. דיני התחרות הכלכלית וההגבלים העסקיים הם ה"מגנא כרטא" של זכויות הצרכן והתחרות החופשית (ע"א 2247/95 **הממונה על הגבלים עסקיים נ' תנובה מרכז שיתוף לשיווק תוצרת חקלאות בישראל בע"מ** פ"ד נב(5) 213, 230). הערך המוגן עליו נועדו דינים אלה להגן הוא ערך התחרות החופשית (ע"פ 7829/03 **מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ**, פ"ד ס(2) 120, 136).

150. הפסיקה עמדה על כך שעבירות על דיני התחרות הכלכלית וההגבלים העסקיים הינן עבירות חמורות. בשל כך נקבע, כי העונש ההולם להן הינו מאסר מאחורי סורג ובריח וקנס הולם (ע"פ 7014/06 **מדינת ישראל נ' אהרון לימור** 4/9/2007; ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776, 941). עוד נקבע, כי חומרתן של העבירות האמורות מחייבת מסר ברור של הוקעה וכי ככלל אין להימנע מהרשעה בגיןן, מחשש להעברת מסר מוטעה לפיו אין בהן חומרה מיוחדת (ע"פ 1408/18 **מדינת ישראל נ' בן דרור** 21/8/2018, בפסקה 97; ע"פ 1042/03 **מצרפס שותפות מוגבלת בע"מ (1974) נ' מדינת ישראל**, פ"ד נח(1) 721, 730; ת"פ (מחוזי י-ס) 34268-03-12 **מדינת ישראל נ' זיידמן** 14/7/2016).

151. אמנם, כפי שנטען על ידי ההגנה, נסיבות ביצוע העבירות במקרה זה מקלות במידה מסוימת ביחס למקרים אחרים שנדונו בפסיקה, בהם הורשעו נאשמים בעבירות של הסדר כובל. זאת, בין היתר, בשל כך שהעבירות בוצעו בגלוי ובאופן שלא היה כל קושי בגילויין, ובהתחשב

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

במצוקה אליה נקלעו חלק מהקבלנים בעקבות העלייה התלולה במחירי הברזל. יחד עם זאת, כפי שנקבע בהכרעת הדין, אין מדובר במעשי עבירה פעוטים וקלי ערך. מדובר בהסדר כובל אופקי בין מתחרים במכרז, אשר הסכימו ביניהם שלא להגיש הצעות אם לא ישונו תנאיו. המכרז היה מכרז משמעותי ביותר שהוגדר כפרויקט מציל חיים, נגע למיגון עוטף עזה ופורסם בתקופה במהלכה נורו טילים על יישובי עוטף עזה. הייתה חשיבות רבה למועדים שנקבעו לביצוע העבודה. העבודות במסגרת המכרז צפויות היו להגיע לסדר גודל של עשרות ואולי מאות מיליוני שקלים. כתוצאה מאי הגשת ההצעות במסגרת שלב ב' של המכרז נדרש היה לפרסם מכרז חדש, צעד שעיקב את ביצוע העבודות (פסקאות 544 – 545). כמו כן, עמדה לקבלנים האפשרות שלא להשתתף במכרז, מבלי לכרוך זאת בהסדר כובל.

152. בנוסף, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשמים אינם מכירים באחריותם לעבירות שביצעו.

אין ממש בטענות שהעלו במהלך הטיעונים לעונש גורדון, קן תור, נגרי ושומרוני (אם כי שני האחרונים בשפה רפה בלבד), כי הם נוטלים אחריות על מעשיהם. נטילת אחריות משמעה הימצאותו של נאשם בהליך הכרתי תודעתי בו הוא מבין ומפנים את הבעייתיות שבמעשיו, חש מידה של הבנה בנוגע לנזקים שגרם ומגלה ניצוץ של חזרה למוטב. הנאשמים לעומת זאת, כעולה מטיעוניהם, ממשיכים לדבוק בעמדתם. גורדון דבק בטיעונו בדבר מעמדו השולי בהתאחדות והיעדר סמכותו לקבלת החלטה בהתאחדות הקבלנים. קן תור ממשיך בטיעונו להצדקת המהלך במצוקה אליה נקלעו הקבלנים, בהיעדר התייחסות מצד המדינה ובהתנהגותו של עו"ד לרר, וטוען כי חלקו היחסי בביצוע העברה נמוך. נגרי ממשיך ומטיל אחריות על ההתאחדות, על עו"ד לרר ועל הבעייתיות שהיתה במכרז. שומרוני טוען כי לא עשה כל עוול וכי הטענות נגדו לא הוכחו.

היעדר נטילת אחריות משליך, כמובן, על האפשרות להימנע מהרשעה מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים.

153. תוכנית אכיפה פנימית הננקטת על ידי תאגיד **קודם להפרת הדין**, עשויה להביא להקלה ניכרת בעונשו של התאגיד. כעולה ממכתבה של עו"ד מזור מצקביץ' שהוגש על ידי מנרב הנדסה, אומצה על ידי החברה תוכנית אכיפה פנימית במהלך שנת 2018 בלבד. לא ברור האם מועד אימוץ התוכנית קדם למועד הכרעת הדין, אם לאו. מכל מקום, מדובר בשנים ארוכות **לאחר הפרת הדין** וביצוע העבירות. בנסיבות אלה יש בתוכנית האמורה כדי לשמש שיקול לצורך קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש המתאים, אך לא כדי להביא לסטייה מהמתחם, ובוודאי שלא כדי להצדיק ביטול הרשעה מסיבה זו בלבד.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

154. בנסיבות בהן לא הוכח קיומו של נזק קונקרטי, וכאשר בנסיבות המקרה שלפניי סוג העבירה אינו מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, אני דוחה את בקשת הנאשמים לביטול הרשעתם.

מתחם העונש ההולם:

155. על הערך המוגן על ידי דיני ההגבלים העסקיים והתחרות הכלכלית עמדנו לעיל.

156. מידת הפגיעה בערך המוגן אינה מבוטלת.

גורדון, כמו נאשמי ההתאחדות האחרים, פעל במסגרת התאחדות הקבלנים. מדובר בגוף מוכר, נחשב ובעל השפעה. קו הפעולה בו נקטו נאשמי ההתאחדות נגע למכרזי בניה, שמטבע הדברים היקפם הכספי רב.

ההסדר הכובל בו נקטו קבלני מכרז עוטף עזה הביא לכישלון של מכרז בהיקף כספי משמעותי, בנסיבות בהן מפרסם המכרז כבול לדיני המכרזים, והוא מנוע מלבצע את העבודות ללא מכרז.

157. מעשיו של גורדון, שכללו פרסום מכתבו של בובליל, אישור נוסח מודעה בחתימתו של בובליל ולקיחת חלק בפרסומה, אינם מעשים המבוצעים באופן ספונטני או אקראי, אלא לאחר מידה מסוימת של תכנון, לכל הפחות. לעומת זאת, אחריותו כמנהל לניסוח ופרסום העלון על ידי נאשמים 3 ו-4, הוטלה עליו בשל מחדלו מלהבטיח את הוראות החוק, ולא בשל מעשה שבוצע לאחר תכנון.

158. מידת התכנון שהושקעה על ידי קבלני מכרז עוטף עזה נלמדת מחלקו היחסי של כל אחד מהם בביצוע עבירה, כפי שיפורט לקמן. מטבע הדברים, הקבלנים שמעורבותם גבוהה יותר פעלו לאחר תכנון רב יותר. לעומתם, הקבלנים שהיו פסיביים יחסית, ונענו לפנייה שהופנתה אליהם על ידי האחרים, לא השקיעו בתכנון העבירה, אם בכלל נטלו חלק בתכנון.

159. חלקו היחסי של גורדון בביצוע העבירות באישום הראשון נמוך באופן ניכר מחלקם של נאשמים 1 ו-5. נאשם 1 שימש בתפקיד הבכיר ביותר בהתאחדות. הוא זה שקרא את הקריאה לקבלנים וחתם על המכתב שפורסם בעיתונות. נאשם 5 כיהן כחבר בנשיאות ההתאחדות, היה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

בעלים של חברת בניה, תמך באופן אקטיבי ונמרץ בהתארגנות קבלני מכרז עוטף עזה והמליץ להם שלא לגשת למכרז.

חלקו היחסי של גורדון בביצוע העבירה באישום השלישי נמוך מחלקם של נאשמים 3 ו-4, ואף מחלקו של נאשם 1. נאשמים 3 ו-4 הם שבצעו את מעשי העבירה בפועל, בעוד גורדון נושא באחריות למעשיהם כמנהל. חלקו של נאשם 1 בעבירה זו גבוה מחלקו של גורדון, כנגזרת ממידת הבכירות של כל אחד מהם בהתאחדות.

160. חלקם היחסי של כל אחד מקבלני מכרז עוטף עזה נלמד ממידת מעורבותו ביצירתו של ההסדר הכובל. שלא כעמדת המאשימה, אני סבור כי מידת מעורבותם של הנאשמים נלמדת ממכלול העובדות הרלבנטיות, ולא רק ממספר הפגישות בהן השתתפו.

בחינת מעשי העבירה שביצעו הנאשמים מלמדת כי ניתן לחלק אותם לשלוש קבוצות, בהתאם למידת המעורבות שלהם בעבירות, כעולה מהכרעת הדין.

א. בקבוצה הראשונה יימנו הנאשמים שהובילו את המהלך ועודדו אותו.

לקן תור היה חלק מרכזי בפגישה הראשונה. הוא ונאשם 5 היו הקבלנים הפעילים והבולטים ביותר בפגישה. קן תור הוא זה שכתב במהלך הפגישה הראשונה את העמוד השני של המכתב וכן את טבלת החתימות, חתם בשם חברת קן-התור על מכתב כתב היד וניסח את מסמך האחריות שנועד להבטיח כי מכתב כתב היד ייחתם על ידי קבלני המדף שלא נכחו בפגישה הראשונה. כמו כן, קן תור שלח את מכתב כתב היד לחברת בוני בניין, בהתאם לאחריות שהוטלה עליו במסמך האחריות, ויצר קשר עם גורם כלשהו בחברת אחים סלטי (פסקה 351). בפגישת הקבלנים השנייה קן תור תמך עקרונית בכל צעד עליו היו מחליטים בפגישה. ביום שלאחר פגישת הקבלנים השנייה הוא לא שהה בארץ, ולכן לא חתם על מסמך החתימות בעצמו. אך לפנייתו של נאשם 5 אליו השיב שהוא תומך במהלך ובמה שהוחלט, ולאחר מכן ביקש מאשתו או ממזכירתו לחתום על המסמך ולשלוח אותו חזרה חתום לנאשם 5 (פסקה 352).

יקואל השתתף בשתי פגישות הקבלנים. במהלך הפגישה הראשונה הוא עדכן את המשתתפים האחרים שאין בכוונתו להגיש הצעה (פסקה 376), כתב את העמוד הראשון של מכתב כתב היד (פסקה 372) וחתם עליו (פסקה 373). לאחר מכן יקואל עדכן את שלומי אסולין מחברת אסוס לגבי ההחלטות שהתקבלו בפגישה, בהתאם

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

לאחריותו על פי מסמך האחריות (פסקה 374). לאחר הפגישה השנייה יקואל חתם על מסמך החתימות באמצעות מזכירתו (פסקה 378).

אשר השתתף בשתי פגישות הקבלנים, חתם על מכתב כתב היד לצד שמה של חברת קיסר (פסקה 476) והוטל עליו לעדכן את שומרוני לגבי ההסכמות שהתגבשו (פסקה 485). הוא היה חלק מהמהלך והיה מעורב יותר מחלק מקבלני המדף במהלך שהתגבש ובהגעה להחלטה המשותפת (פסקה 483).

ב. בקבוצה השניה נכללים נאשמים בדרג הביניים, שלא היו מהפעילים והיוזמים, אך חלקם היחסי בביצוע העבירה אינו נמוך בלבד.

כך, **נגרי** השתתף בשתי פגישות הקבלנים וחתם על מכתב כתב היד וכן על מסמך החתימות (פסקה 361).

קנר השתתף בפגישת הקבלנים השנייה, חתם על מסמך החתימות (פסקאות 388 – 389) ולאחר מכן יצר קשר עם סלטי כדי לעדכן אותו על ההחלטה ולבקש ממנו לחתום על מסמך החתימות (פסקה 391). הוא לא היה מיוזמי ההסדר הכובל או ממקדמיו (פסקה 394).

נוימן השתתף בשתי ישיבות הקבלנים בהתאחדות וחתם במהלך הישיבות לצד שמה של חברת דלויה על מסמך כתב היד ועל מסמך החתימות (פסקה 493).

קולן נכח בפגישת הקבלנים השנייה ובהמשך הורה לחשב של מנרב לחתום בשם מנרב על מסמך החתימות (פסקה 398). הוא היה מודע למהלך שהתגבש בין הקבלנים ולמשמעות החתימה על מסמך החתימות (פסקה 401), אך לא היה מיוזמי המהלך.

נחום השתתף בפגישה הראשונה וחתם על מכתב כתב היד. אחותו של נחום, אינס נחום, חתמה, באישור אחד ממנהלי החברה, לצד שמה של חברת נחום עמוס על מסמך החתימות (פסקה 414).

ג. בקבוצת הנאשמים שחלקם היחסי נמוך ביותר נמנים הקבלנים שמעורבותם מצומצמת בלבד.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

כך, מעורבותו של **שומרוני** מסתכמת בכך שאישר למזכירתו לחתום לצד שמה של חברת י. שומרוני על מסמך החתימות (פסקה 435). טענתו בדבר לחץ שהופעל עליו מצד התאחדות הקבלנים ובנו לחתום על המסמך לא נשללו בהכרעת הדין (פסקה 437).

אוזן חתם על מסמך החתימות לצד שמה של חברת אחים אוזן (פסקה 447). הוא לא השתתף בפגישות, לא יזם את המהלך ולא עודד אותו, מעבר לחתימתו האמורה.

נאיף סלטי, אחיו של **סלטי**, חתם בהוראתו של סלטי על מסמך החתימות (פסקה 461). סלטי לא השתתף בפגישות, לא יזם את המהלך ולא עודד אותו, מעבר לחתימתו האמורה.

161. הנזק שהיה צפוי להיגרם ממעשיו של גורדון מפורט בסעיף 5 לחוק, בו הוא הורשע: מניעה או הפחתה של התחרות בעסקים בין חברי ההתאחדות. החזקות החלוטות הקבועות בסעיף 2 לחוק מחייבות את המסקנה כי זה גם הנזק שנגרם בפועל (ראו פסקה 93 להכרעת הדין). מכל מקום, כפי שנקבע בהכרעת הדין, יסוד הפגיעה בתחרות הוכח גם באופן עצמאי (פסקה 140), והמסר שהעבירה התאחדות הקבלנים פגע בעצמאות שיקול הדעת של הקבלנים (פסקה 120).

הנזק שהיה צפוי להיגרם כתוצאה ממעשיהם של קבלני מכרז עוטף עזה הוא אילוצה של המדינה לשנות את תנאי המכרז לאחר מעשה, ולשאת בעלויות הנובעות מכך, או לבטל את המכרז ולפרסם מכרז אחר תחתיו, תוך עיכוב בביצוע העבודה ונשיאה בעלויות הנובעות מכך. הנזק שנגרם בפועל הוא ביטול המכרז ועיכוב בביצוע העבודות, אם כי נראה שהעיכוב לא נמשך זמן ממושך.

162. הסיבה שהביאה את גורדון לבצע את העבירה, כפי שנטען על ידו, היתה רצונו למלא את תפקידו ולהגן על ציבור הקבלנים שאותם הוא שירת. לגורדון לא היה עניין אישי בקידום ההמלצה, ולא היה בה להעשירו או להטיב את מצבו החומרי בדרך אחרת.

הסיבה שהביאה את מרבית קבלני מכרז עוטף עזה לבצע את העבירה, היא מצוקה בה חשו לנוכח העלייה התלולה במחירי הברזל. יחד עם זאת, אין להתעלם מכך שעמדו לפנייהם שתי דרכים אחרות בהן יכלו לפסוע מבלי להפר את החוק. היה באפשרותם להימנע מלהציע הצעות בשלב ב' של המכרז באופן עצמאי, מבלי לכרות ביניהם הסדר כובל. לחלופין, היה באפשרותם לפנות לבית הדין, בהתאם לדיני ההגבלים העסקיים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

163. נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירות, בהן יש להתחשב לצורך קביעת מתחם העונש החולם הם:

א. מעשי העבירה לא בוצעו במחשכים. המכתב אותו הפנה גורדון לחברי ההתאחדות, כמו המודעה שפורסמה בעיתון, היו גלויים, וניתן היה לאתרם בקלות. גם קבלני מכרז עוטף עזה פעלו בגלוי, ואף שלחו את המכתב המודפס למשרד השיכון. לנוכח האמור, לא מתקיים בעניינם של הנאשמים שיקול הענישה העומד בדרך כלל ביחס לעבירות על חוק התחרות הכלכלית, הנוגע לקושי באיתור העבירה.

ב. יש להניח, כי העובדה שפגישות הקבלנים התקיימו במשרדי ההתאחדות ובהשתתפותו של היועץ המשפטי שלה, עו"ד לרר, אשר שתק ונמנע מלהניף דגל שחור בפניהם (פסקה 533), השליכה במידה מסוימת על הלך הרוח של הקבלנים. אף שעובדה זו אינה פוטרת את הקבלנים מאחריות, יש לה השפעה מסוימת בשלב גזר הדין.

164. במסגרת קביעת מתחם העונש החולם יש להתחשב גם בעונשים שהוטלו על הנאשמים שהדיון בעניינם הסתיים. גם אם אין להשוות בין עניינם של הנאשמים שלפני לעניינם של נאשמים שהכירו באחריותם למעשיהם או שייתרו את השתתפותם בהליך שנמשך במשך שנים רבות, יש בעונשים שנקבעו בעניינם כדי לשמש אמת מידה במסגרת קביעת המתחם (השוו: ע"פ 1656/16 דוידוביץ נ' מדינת ישראל 20/3/2017; ע"פ 7068/06 מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ 31/5/2007).

165. הטענה שהעלו יקואל, י.ע.ז., קולן, מנרב הנדסה, נחום, חברת נחום עמוס, אוזן וחברת אחים אוזן, לפיה קיבלו את החלטה שלא להשתתף במכרז באופן עצמאי, ולא במסגרת ההסדר הכובל, אינה משמשת שיקול לקולה. אף כי די להפנות לעניין זה לקבוע בפסקאות 514 ו-515 להכרעת הדין, אציין בקצרה, כי הסכמתם המשותפת של קבלני מכרז עוטף עזה להימנע מלהגיש הצעות למכרז היא זו שפגעה בתחרות. העובדה שביסודה של החלטת מי מהקבלנים עמדו שיקולים אחרים, או שאותו קבלן היה פועל לפי ההסכם גם אלמלא נכרת, אינה מפחיתה ממידת הפגיעה בתחרות. לכל אחד מהקבלנים עמדה האפשרות לקבל החלטה באופן חופשי, מנימוקיו הוא. ככל שכך היה עושה, לא היה הדבר פוגע בתחרות. שעה שקבלני מכרז עוטף עזה תיאמו ביניהם את קבלת ההחלטה, הם פגעו בתחרות, ואין נפקות לכך שמי מהם הגיע, או היה מגיע, להחלטה זהה באופן עצמאי.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

166. הכרעת הדין עמדה על כך שטענתם של קנר וחברת קיסר, לפיה הם היו עשויים להרוויח מהגשת הצעה במסגרת המכרז, רק מדגישה את הבעייתיות והחומרה הגלומה בהחלטה המשותפת של הקבלנים (פסקה 395). אין אפוא בטענה זו כדי לשנות ממתחם העונש ההולם ביחס לקנר וחברת קיסר. בדומה, טענת מנרב הנדסה לפיה לא היה לה עניין בהפרת החוק, אינה משליכה על מתחם העונש ההולם, משאין בה כדי לעמעם את עוצמת הפגיעה בתחרות שנגרמה בשל מעשיה.

167. כך גם אין בעובדה שחברת סלטי הגישה הצעה במסגרת המכרז כדי לפעול לטובתה. ההפך הוא הנכון. לא רק שהילוכה זה לא הפחית מעוצמת הפגיעה בתחרות, אלא שהוא דווקא העצים אותו. חברת סלטי היתה מודעת להסכמתם המשותפת של הקבלנים, והיא ביניהם, שלא להגיש הצעות. כאשר הגישה את הצעתה, היא ידעה שלא יהיו לה מתחרים, ולכן היא צפויה לזכות במכרז גם אם תנקוב במחיר הגבוה ביותר האפשרי. חברת סלטי יצאה אפוא נשכרת מהעבירה שביצעה. אינני מתעלם מהאמור במכתבו של רוי"ח ג'מיל כי הפרויקט לא היה רווחי מבחינת חברת סלטי. ברם, בהיעדר פירוט בדבר הוצאות ההנהלה והתקורה הרלבנטיות, אין די בנטען במכתב כי הוצאות אלו מסתכמות בסכום דומה לרווח הגולמי, שהסתכם בסך של 1.7 מיליון ש"ח.

168. על פי מדיניות הענישה הנהוגה מוטלים בשל עבירות על דיני ההגבלים העסקיים והתחרות עונשי מאסר משמעותיים, ולו בדרך של עבודות שירות, וקנסות משמעותיים (ע"פ 7014/06 **מדינת ישראל נ' אהרון לימור** 4/9/2007 הנ"ל; ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776 הנ"ל; ת"פ (מחוזי י-ם) 21485-11-13 **מדינת ישראל נ' פולינר** 8/12/2016; ת"פ (מחוזי י-ם) 9890-10-12 **מדינת ישראל נ' רבינוביץ** 7/10/2014).

169. לאור האמור, בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, אני סבור כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצעו הנאשמים נע בין מאסר קצר לבין שמונה חודשי מאסר בפועל, כאשר נקודת הכובד שונה ביחס לכל אחד מהנאשמים בסדר עולה, כדלהלן: גורדון, לאחריו שומרוני, אוזן וסלטי והחברות שלצדם, לאחר מכן, נגרי, קנר, נוימן, קולן, נחום והחברות שלצדם, ולבסוף אשר, קן תור, יקואל וחברותיהם.

170. לצורך קביעת מתחמי עונשי הקנס, יש להתחשב בכך שמעשי העבירה שבוצעו על ידי גורדון לא נועדו לשפר את מצבו החומרי.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

חילוט הערבויות שהופקדו על ידי הקבלנים במסגרת המכרז נעשה בהתאם לתנאי המכרז, בנסיבות בהן היה ידוע להם מראש כי כך ייעשה בשל הימנעותם מלהגיש הצעות. בנסיבות אלה, אין בחילוט הערבויות כדי להשליך על מתחמי הקנס.

בקביעת מתחמי הקנס בנוגע לקבלני מכרז עוטף עזה יש להתחשב במצבם הכלכלי. לעניין זה יצוין כי הטענות בדבר מצבם הכלכלי של נאשמים 14, 15, 16, 17 ו-19 גובו באסמכתאות מתאימות. כעולה מטיעוניה לעונש של מנרב הנדסה, מעמדה הכלכלי גבוה ברמות רבות מעל מעמדן של החברות האחרות.

אני סבור אפוא כי מתחם הקנס בנוגע לגורדון, קנר ואשר נע בין 20,000 ₪ לבין 60,000 ₪. מתחם הקנס בנוגע לקיסר הנדסה, אוולון, דיורין, שומרוני, אוזן וסלטי נע בין 40,000 ₪ לבין 100,000 ₪.

מתחם הקנס בנוגע לנגרי, נוימן, קולן, ונחום נע בין 60,000 ₪ לבין 150,000 ₪. מתחם הקנס בנוגע לקן תור ויקואל נע בין 80,000 ₪ לבין 160,000 ₪. מתחם הקנס בנוגע לחברת שומרוני, אחים אוזן ואחים סלטי נע בין 120,000 ₪ לבין 250,000 ₪.

מתחם הקנס בנוגע לטר-ארמה וחברת נחום עמוס נע בין 160,000 ₪ לבין 320,000 ₪.

מתחם הקנס בנוגע למנרב הנדסה נע בין 180,000 ₪ לבין 360,000 ₪.

מתחם הקנס בנוגע לחברת קן-התור וי.ע.ז. נע בין 200,000 ₪ לבין 400,000 ₪.

העונש המתאים לנאשמים:

171. לצורך קביעת העונש המתאים לכל אחד מהנאשמים בתוך מתחמי הענישה הנ"ל, יש להביא בחשבון, לטובתם של הנאשמים, את הפגיעה שתיגרם להם ולמשפחותיהם כתוצאה מהרשעתם והעונשים שיוטלו עליהם. עוד יש להתחשב בכך שהנאשמים לא כפרו בעיקרי העובדות שבכתב האישום, אלא טענו כי אין בהן לבסס אחריות פלילית. משקל של ממש יש ליתן לפרק הזמן הרב שחלף מאז בוצעו העבירות. אמנם, כפי שנקבע בהכרעת הדין, לנוכח מספרם הרב של הנאשמים, ממדיו הגדולים של התיק, הליך הערעור שהתנהל ושבעקבותיו חודש הדיון באישום שבוטל, עשרות הישיבות שהתקיימו, מספרם הרב של העדים, כמות הראיות הגדולה, היקפם העצום של הסיכומים שהוגשו ונסיבותיו האישיות של המותב לפניו התנהל התיק, אין מדובר בשיחוי קיצוני (פסקה 443). יחד עם זאת, אין ספק כי פרק הזמן הארוך גרם לנאשמים סבל רב ועינוי דין, אותם יש להביא בחשבון ולהעניק להם את המשקל הראוי.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

בנוסף עומדים לטובת הנאשמים עברם הפלילי הנקי, או שאינו ממין העניין ואינו מכביד, התנהגותם החיובית ותרומתם לחברה במשך השנים, איש איש כפי שפורט על ידי סגגור. ברם, תופעה שכיחה היא כי עבירות מסוג העבירות שעברו הנאשמים מבוצעות על ידי אנשים שלא רק שהם נורמטיביים, אלא שתורמו תרומה ניכרת לכלכלה ולחברה. עובדה זו מצמצמת את משקלו של השיקול האמור בקביעת העונש המתאים (ע"פ 7014/06 מדינת ישראל נ' לימור 4/9/2007 הנ"ל, בפסקה 88).

לזכותם של הנאשמים מקבוצת קבלני מכרז עוטף עזה יש למנות גם את ההחלטה לביטול האישום נגדם, אשר בוטלה על ידי בית המשפט העליון.

172. לזכותו של קנר יש לזקוף, בנוסף, את הודאתו בעובדות כתב האישום עוד ביום 10/9/2014, באופן שיתר את המשך הדיונים בעניינו (פסקה 389), את נסיבותיו הכלכליות ואת ההשלכה שתהיה למאסרו על שיקומו הכלכלי.

השיקול של השפעת המאסר על אפשרות השיקום הכלכלי רלבנטי גם בעניינו של אשר.

לזכותה של מנרב הנדסה יש לזקוף את תוכנית האכיפה הפנימית שאימצה.

בעניינו של שומרוני יש להביא בחשבון כי מצבו הרפואי המורכב הוא זה שעומד ביסוד חוות דעתו השלילית של הממונה על עבודות שירות. לנוכח הסכמת המאשימה שלא להטיל עליו עונש מאסר בפועל, די לציין בקצרה בלבד כי אין מקום להפלות אותו לרעה בשל מצבו הרפואי ולהטיל עליו עונש מאסר בפועל. ברם, שלא כעמדת המאשימה, אני סבור כי נסיבותיו הרפואיות האמורות אף אינן מצדיקות להשית עליו קנס בשיעור גבוה מזה שהיה מוטל עליו אלמלא נסיבות אלה.

173. לא מצאתי כי יש בטענת האפליה שהעלו הנאשמים כדי לשמש נימוק לקולה. בניגוד לנטען, בגזר הדין מיום 19/6/2014 לא נקבע כי הנאשמים הופלו, אלא כי כך נקבע בעבר, אולם בית המשפט העליון לא אימץ את הקביעה האמורה. לא למותר לציין כי בית המשפט העליון לא מצא צורך להכריע במחלוקת הצדדים בדבר מידת הדמיון שבין הפרשה בתיק זה לפרשת בתי החולים (ע"פ 6328/12 מדינת ישראל נ' פרץ 10/9/2013, בפסקאות 36 - 37), וכי בהכרעת הדין לא נקבע כי המקרים דומים. ממילא, אין בטענת האפליה האמורה כדי לעמוד לימינם של הנאשמים.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

174. בנסיבותיו של ההליך שלפני, בהתחשב בנימוקים הנ"ל לקולה ביחס למקרים אחרים שנדונו בפסיקה בגין עבירות על דיני התחרות הכלכלית וההגבלים העסקיים, ולנוכח פרק הזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות, לא מצאתי להחיל על הנאשמים הגבלה לפי סעיף 226 לחוק החברות.

התוצאה:

175. לאור כל האמור, אני דן את הנאשמים לעונשים הבאים:

גורדון:

- א. מאסר בפועל למשך 40 יום. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 30/12/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה.
- ב. מאסר למשך ארבעה חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.
- ג. קנס בסך 30,000 ₪, או שני חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשלושה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

קן תור:

- א. מאסר בפועל למשך ארבעה חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 24/12/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה.
- ב. מאסר למשך שמונה חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.
- ג. קנס בסך 100,000 ₪, או שבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

חברת קן-התור:

- א. קנס בסך 250,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ב. חתימה על התחייבות על סך של 800,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

179. נגרי:

א. מאסר בפועל למשך שלושה חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 23/12/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה.

ב. מאסר למשך שישה חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

ג. קנס בסך 80,000 ₪, או שישה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשמונה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

180. חברת טר-ארמה:

א. קנס בסך 200,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

ב. חתימה על התחייבות על סך של 600,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

181. יקואל:

א. מאסר בפועל למשך ארבעה חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 23/12/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה.

ב. מאסר למשך שמונה חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

ג. קנס בסך 100,000 ₪, או שבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

182. חברת י.ע.ז.:

- א. קנס בסך 250,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.
- ב. חתימה על התחייבות על סך של 800,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

183. קנר:

- א. מאסר בפועל למשך חודשיים וחצי. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 18/12/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה.
- ב. מאסר למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.
- ג. קנס בסך 25,000 ₪, או שני חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשלושה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

184. חברת קיסר:

- א. קנס בסך 50,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.
- ב. חתימה על התחייבות על סך של 600,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

185. אשר:

- א. מאסר בפועל למשך שלושה חודשים וחצי. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 25/12/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה.
- ב. מאסר למשך 8 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ג. קנס בסך 35,000 ₪, או שני חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בארבעה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

186. חברת אוולון:

א. קנס בסך 55,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

ב. חתימה על התחייבות על סך של 800,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

187. נוימן:

א. מאסר בפועל למשך שלושה חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 14/1/2020 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז הדרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר שבע.

ב. מאסר למשך שישה חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

ג. קנס בסך 80,000 ₪, או שישה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשמונה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

188. חברת דיורין:

א. קנס בסך 50,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

ב. חתימה על התחייבות על סך של 600,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

189. קולן:

א. מאסר בפועל למשך שלושה חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 17/1/2020 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, רמלה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

ב. מאסר למשך שישה חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

ג. קנס בסך 80,000 ₪, או שישה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשמונה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

190. חברת מנרב הנדסה:

א. קנס בסך 200,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

ב. חתימה על התחייבות על סך של 600,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

191. נחום:

א. מאסר בפועל למשך שלושה חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 25/12/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז הדרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר שבע.

ב. מאסר למשך שישה חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

ג. קנס בסך 80,000 ₪, או שישה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשמונה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

192. חברת נחום עמוס:

א. קנס בסך 200,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

ב. חתימה על התחייבות על סך של 600,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

193. שומרוני:

א. מאסר למשך ארבעה חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

ב. קנס בסך 55,000 ₪, או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

194. חברת שומרוני:

א. קנס בסך 150,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

ב. חתימה על התחייבות על סך של 400,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

195. אוזן:

א. מאסר בפועל למשך חודשיים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות. הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 13/1/2010 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז הדרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר שבע.

ב. מאסר למשך ארבעה חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

ג. קנס בסך 55,000 ₪, או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

196. אחים אוזן:

א. קנס בסך 150,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

ב. חתימה על התחייבות על סך של 400,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

197. סלטי:

א. מאסר בפועל למשך חודשיים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'
ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'
ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'

הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 29/12/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז צפון, יחידת עבודות שירות, רחוב הציונות 14, טבריה.

ב. מאסר למשך ארבעה חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית.

ג. קנס בסך 55,000 ₪, או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

198. חברת סלטי:

א. קנס בסך 150,000 ₪. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 15/1/2020.

ב. חתימה על התחייבות על סך של 400,000 ₪, לפיה לא תעבור על הוראות חוק התחרות הכלכלית משך שלוש שנים מהיום.

199. מובהר לגורדון, קן תור, נגרי, יקואל, קנר, אשר, נוימן, קולן, נחום, אוזן וסלטי, כי עליהם לעדכן את משרד הממונה על עבודות שירות בכל שינוי בכתובת מגוריהם, כי עליהם לעמוד בתנאי הפיקוח, כי תערכנה ביקורות פתע לבדיקת עמידתם בפיקוח וכי כל הפרה בעבודות השירות תביא להפסקה מנהלית של העבודות וריצוי העונש במאסר ממש.

200. אם איזה מתשלומי הקנס לא יבוצע על ידי מי מהנאשמים במלואו או במועדו, תעמוד מלוא יתרת הקנס שהוטל עליו לתשלום מיד.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ו חשוון תש"פ, 24 נובמבר 2019.

מרדכי כדורי, שופט

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 22847-12-10 מדינת ישראל נ' בובליל ואח'

ת"פ 39856-02-16 מדינת ישראל נ' קן תור ואח'

ת"פ 23916-10-13 מדינת ישראל נ' יקואל ואח'